

СИБЭТИЭЙ ИОАННА АРЫЛЛЫЫ

Аан тыл

1 Сотору кэминэн туох буолуохтаабын кулуттарыгар биллэрээри Тангара биэрбитин Иисус Христос арыян көрдөрбүтүн туһунан кинигэ. Кини ону барытын Аанньалынан ыттан, кулутугар Иоанна биллэрбитэ. ² Онон Иоанн Тангара тылын, Иисус Христос туоһулаабыт кырдыгын – тугу көрбүтүн барытын кэрэһилээн суруйда. ³ Бу билингини да, кэнэбэни да төлкөлүүр тыллары ааҕар киһи уонна кини ааҕарын истэн бу кинигэҕэ суруллубуту тутуһааччылар алгыстаахтар. Болдьохтоох кэм кэлэрэ чугаһаата.

Асиятаабы сэттэ церковка эбэрдэ

⁴⁻⁵ Асиятаабы сэттэ церковка Иоантан:

билигин да баар, урут да баар, кэлиэхтээх Тангараттан уонна Кини бүрүстүөлүн иннигэр сылдыар сэттэ тыынтан итиэннэ сир ыраахтаабыларын Улуу Баһылыгыттан, өлбүттэртэн бастакынан тиллибит кырдыктаах туоһу Иисус Христостан эһиэхэ Тангара илгэлээх үтүөтэ, илэ-эйэтэ тосхойо туруохтун! Киниэхэ, биһигини таптаан аһыыбытыттан-харабытыттан Бэйэтин Хаанынан сууйбукка*, ⁶ Аҕатыгар Тангараҕа анаан биһигини ыраахтаабы, Тангара үлэһитэ дьон онорбукка, үйэттэн үйэҕэ албан аат буолуохтун, Кини былааһа үйэлэр тухары туругура туруохтун! Аминь.

---

* ^{1:4-5} *Аһыыбытыттан-харабытыттан Бэйэтин Хаанынан сууйбукка* – сорох быллыргы гректии илиинэн суруйууга «аһыыбытыттан-харабытыттан Бэйэтин Хаанынан быһаабыкка».

АРЫЛЛЫЫ 1

---

⁷ «Көр бу, Кини былыты кытта кэлэн иһэр! Харахтаах эрэ барыта, бэл Кинини хараҕалы аспыттар кытта, Кини кэлэрин көрүөхтэрэ; сир норуота барыта Кини иннигэр ытаан-соҕоон айманыаҕа». Дьинг чахчы оннук буолуоҕа, аминь.

⁸ «Мин Альфабын уонна Омегабын, төрүппүн итиэннэ бүтэр уһукпун»*, – диир билигин да, урут да баар, кэлиэхтээх Айыы Тойон, Барытын Тутан Олорооччу.

Христону көрүү

⁹ Мин, Иоанн, эһигини кытта бииргэ Иисус Христос туһугар эрэйдэнэр, Кини Саарыстыбатыгар кыттыгастанар, Киниэхэ тулуурдаахтык эрэнэр убайгыт, Тангара тылын уонна Иисус Христону кэрэһиттээбитим иһин, Патмос диэн арыыга көскө ытыллыбытым. ¹⁰ Айыы Тойон күнүгэр Сибэтиэй Тыын миэхэ сайан, кэннибэр турба дорҕоонун санатар улахан сананы истибитим: «Мин Альфабын уонна Омегабын, Бастакыбын уонна Тиһэһпин**.

¹¹ Тугу көрөргүн барытын кинигэҕэ суруйан Асиятааҕы сэттэ церковка: Ефескэ, Смирнаҕа, Пергамна, Фиатираҕа, Сардиска, Филадельфияҕа уонна Лаодикияҕа – ыыт», – диэбитэ ол санга.

¹² Ким миигинниин кэпсэтэрин көрөөрүбүн эргиллибитим – арай умайа турар сэттэ кыһыл көмүс сибэтиинньик көстүбүтэ; ¹³ сэттэ сибэтиинньик быһыгар бэрбээкэйигэр тийэр уһун таһаастаах, кыһыл көмүс өгнөөх таһаһынан түөһүн курдуу бааммыт Кини Уолугар майгыннаах баара. ¹⁴ Баттаҕа үрүн бараан түүтүнүү хаар манган этэ, хараҕа умайар уот төлөнүн санатара; ¹⁵ атаҕа кыһаҕа уһаарыллыбыт боруонса курдуга; куолаһа күүстээх күрүлгэн уута күрүлүүрүн санатара; ¹⁶ унга илиитигэр сэттэ сулуһу тутан турара, уоһугар икки өттүнэн биилээх уһуктаах батастааҕа; сирэйэ халлаан оройугар турар күлүмнэс күн курдуга.

¹⁷ Мин Кинини көрөн, өлбүттүү атаҕын аттыгар охтон түспүтүм. Кини, унга илиитин үрдүбэр ууран баран, эппитэ: «Куттанымма. Мин Бастакыбын уонна Тиһэһпин, ¹⁸ үйэттэн үйэлэр тухары

---

* 1:8 *Альфа уонна Омега* – грек алпаабытын бастакы уонна бүтэһик буукубалара. *Төрүппүн итиэннэ бүтэр уһукпун* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыллар суохтар.

** 1:10 *Мин Альфабын уонна Омегабын, Бастакыбын уонна Тиһэһпин* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыллар суохтар.

АРЫЛЛЫЫ 2

баарбын. Өлбүтүм гынан баран, көр бу, аны үйэлэр тухары тыын-наахпын, аминь; аад уонна өлөр өлүү саарыстыбатын күлүүһүн тыла Миэхэ баар. ¹⁹ Онон тугу көрбүккүн, уонна билигин баары да, бу кэнниттэн туох буолуохтаағын да барытын суруй. ²⁰ Мин уна илиибэр көрбүт бу сэттэ сулуһун итиэннэ сэттэ кыһыл көмүс сибэтиинньик кистэлэн суолталара маннык: сэттэ сулус сэттэ церковь Аанньаллара буолаллар, оттон бу көрбүт сэттэ сибэтиинньигин сэттэ церковь буолар».

Ефескэ илдьит

2 Ефес* церковын Аанньалыгар суруй:
«Уна илиитигэр сэттэ сулуһу Тутан Турааччы, сэттэ кыһыл көмүс сибэтиинньик быһынан Хаамааччы маннык этэр: ²Эн бары дьайыгың, сыралаах үлэҕин, кытаанах тулуургун билэбин; содур дьону кыайан тулуйбаккын, Апостол буолбатах эрээрилэр, Апостолларбыт дэнээччилэри тургутан көрөн, сымыйаларын арыйбыккын эмиэ билэбин. ³Эн эрэйи энээргинэн тэлэнгин, бөҕө тулуурдаммытын, Мин аатым туһугар элбэх сырағын биэрэн туран үлэлээбитин, ол үрдүнэн эр сэниэн эстибэтэҕэ. ⁴Арай бири утарардаахпын: эн маннайгы тапталгың сүтэрдин. ⁵Онон хантан түспүккүн өйдөө, уонна аныгың-буруйгун билинэнгин, маннай утаа онорбут дьайыларгың онор. Аныгың билинэн кэмсиммэтэххинэ, бэрт сотору эйиэхэ тийэммин, сибэтиинньик-кин турар сириттэн сыбарытыам. ⁶Ол эрээри хайгырдаахпын: эн эмиэ Мин курдук николаннар дьайыларгың абааһы көрөҕүн. ⁷Тың сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэҕэ буолуохтун. Кыайылаахха Тангара ырайыгар үүнэн турар олох аал луук маһын отонуттан сиирин көнүллүөм».

Смирнаҕа илдьит

⁸ Смирна** церковын Аанньалыгар суруй:
«Бастакы уонна Тийэх, өлөн баран Тиллибит маннык этэр: ⁹Эн бары дьайыгың, эрэйи-муну көрөргүн, дьаданыгың (дьингэр эн баайгың), иудейдарбыт дэнээччилэр эйигин холуннаралларың

---

* ^{2:1} *Ефес* – Еф 1:1 быһаарытың көр.

** ^{2:8} *Смирна* (билигин Измир) – Ефестэн 56 км хоту сытар, Эгейскэй муора кытылыгар турар улахан эргин куората.

АРЫЛЛЫЫ 2

билэбин; кинилэр иудейдар буолбатахтар, сатана муспут дьонноро буолаллар. ¹⁰Тулуйуохтаах эрэйгиттэн куттаныма. Адьарай эһигини холоон көрөөрү, сороххутун хаайыыга бырахтарыаҕа. Уон күн устата эһиги эрэйи-муну көрүүххүт. Өлүүххэр диэри, Миэхэ бэриниилээх буол, оччоҕо Мин эйиэхэ кыайыыны иһин Олох мэнньиэһин биэриэҕим.

¹¹Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэҕэ буолуохтун: кыайыылаахха иккиһин өлөр куттал суоһаабат».

Пергамна илдьит

¹²Пергам* церковын Аанньалыгар суруй:

«Икки өттүнэн сытыы биилээх батастаах манныгы этэр: ¹³эн бары дьайыыгы билэбин. Төһө да эн сатана бүрүстүөлү тулар сиригэр олордоргун, Мин ааппын түһэн биэрбэтэҕин, бэл эһиэхэ – сатана олодор сиригэр – эрэллээх кэрэһиппин Антипаны өлөрбүт күннэригэр Миэхэ итэҕэлгиттэн аккаастамматаҕын.

¹⁴Ол гынан баран утарардаахпын: Израиль уолаттарын аныыга уккуйар туһуттан, кинилэри эмэгэҕэ туттуллубут аһы аһыырга, содурдук быһыыланарга кучуйардыы Валаагы үөрөппит Валаам үөрэҕин тутуһааччылар итиннэ эйиэхэ бааллар. ¹⁵Ону сэргэ, Мин абааһы көрөрбүн, николаиттар үөрэтиилэрин тутуһааччылар эмиэ эйиэхэ бааллар. ¹⁶Аныыгы билин; билиммэтэххинэ, бэрт сотору эйиэхэ тийэммин уоспар сылдыар батаһынан кинилэри кытта кыргыһам.

¹⁷Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэҕэ буолуохтун: кыайыылаахха кистэммит мааннаттан амсатыам, санга аат суруллан сылдыар үрүн тааһын туттарыам; тааһы ылар киһиттэн ураты атын ким да ол ааты билбэт».

Фиатираҕа илдьит

¹⁸Фиатира* церковын Аанньалыгар суруй:

---

* 2:12 *Пергам* – Сардистан 80 км ыраах сытар куорат, Зевс тангараҕа уонна да атын тангараларга итэҕэл киинэ. Манна Рим императорыгар, тангараҕа курдук, сүгүрүйэллэрэ.

* 2:18 *Фиатира* – Пергамтан 65 км ыраах сытар Лидия куората. Бу эргинэн үрдүктүк сайдыбыт куората ордук пурпур тангаһы онорон таһаарарынан сураҕыра.

АРЫЛЛЫЫ 3

«Умайар уот төлөнүн курдук харахтаах, күлүмүрдэс боруонса курдук атахтаах Тангара Уола манзык этэр: ¹⁹эн бары дьайыыгын, тапталгын, үлэбин, итэбэлгин, кытаанах тулуургун итиэннэ кэлинги дьайыыларын маннайгыларгынааҕар ордук улаханнарын билэбин. ²⁰Ол эрэри утарардаахпын: пророкпун дэнэр Иезавель диэн дьахтар Мин кулуттарбын муннаран содурдук быһыыланарга, кэрэх аһылыгар эмэгэккэ туттуллубут аһы аһыырга үөрэтэрин бопсубаккын. ²¹Содур быһыытын билинэригэр бириэмэ биэрбитим үрдүнэн, билиммэтэ. ²²Онон кинини ыарыһах гынан, оронго-тэллэххэ быраҕыам, оттон аһыыны онгорсубут дьонун, кини содур дьайыыларыттан тэйбэтэхтэринэ, улуу кутурҕанна тиксэриэм. ²³Оҕолорун эмиэ имири эһитэлиэм; оччоҕо церковь эрэ барыта Мин киһи сүрэҕин-быарын Курдат Көрөөччү буоларбын билиэ-бэ. Хас биирдигитигэр тугу онгорбуккутунан көрөн төлүөм.

²⁴Оттон эһиэхэ уонна Фиатираҕа баар атын дьонго, ити үөрэҕи батыспатахтарга, „сатана дирин далайа“ диэн тугу ааттыылларын билбэтэхтэргэ, этэбин: атын ханнык да сүгэһэри эһиэхэ сүктэриэм суоҕа; ²⁵арай кэлиэхпэр диэри, туох баардааххытын ыһыктыман.

²⁶Кыайыылаахха, тигэбэр диэри Мин көңүлбүн толорооччуга, норуоттары баһылыыр былааһы биэриэҕим. ²⁷Оччоҕо кинилэри тимир торуосканан салайыаҕа, туой көһүйэлэри тоҕута сынньар курдук, үлтүрүтүөҕэ. Норуоттары баһылыыр былааһы Мин Аҕабыттан хайдах ылбыппыный да, кыайыылаахха эмиэ ол курдук биэриэҕим; ²⁸итиэннэ киниэхэ сарсыардаангы сулуһу туттарыаҕым. ²⁹Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэҕэ буолуохтун».

Сардиска илдьит

3 Сардис* церковын Аанһалыгар суруй:
«Тангара сэттэ тыынын кытта сэттэ сулуһу Тутан Турааччы манзык этэр: эн бары дьайыыгын билэбин – тыыннаах курдук ааттааххын-суоллааххын эрэри, дьингэр, өлбүккүн. ²Мин көрдөхпүнэ, эн суолун-иһин Тангарам иннигэр энкилэ суох буолбатах эбит. Онон уһугун, туох ордон хаалбытын ситэри өлө

---

* ^{3:1}Сардис – Ефестэн илин диэки 50 км ыраах сытар куорат, Малай Азия биир саамай модун куораттарыттан биирдэстэрэ.

АРЫЛЛЫЫ 3

илигинэ, бөҕөргөт. ³Тугу ылыммыккын, тугу истибиккин өйдөө; ону барытын тутуһан туран аһыытын билин. Уһуктубатахына, уоруйах курдук сэрэппэккэ, тийиэҕим; хайа кэмнэ тийэрбин билиэн да суоҕа.

⁴Ол эрээри итиннэ эйиэхэ, Сардиска, таһаһын киртиппэтэх хас да киһи баар; кинилэр толору холоонноох дьон быһыытыннан Миигин кытта үрүн таһастаах хаамсыахтара. ⁵Кыайыылаах үрүн таһаһы таһныаҕа; Мин кини аатын-суолун олох кинигэ-титтэн сотуом суоҕа, кини аатын Аҕам иннигэр, Аҕам Аанһалларын иннилэригэр бигэргэтиэҕим.

⁶Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэ-ҕэ буолуохтун».

Филадельфияҕа илдьит

⁷Филадельфия* церковын Аанһалыгар суруй: «Сибэтиэй, Кырдыктаах, Давид күлүүһүн тылын Илдэ Сылдыааччы, (Кини аспытын – ким да сабыа суоҕа, саппытын – ким да аһыа суоҕа) этэр: ⁸Эн бары дьайыытын билэбин; көр бу, Мин эйиэхэ ааны тэлэччи астым, ким да бу ааны төттөрү сабар кыаҕа суох; күүһүн кыра да буоллар, Мин этэр тылбын тутустун, Мин ааппыттан akkaастамматын. ⁹Бу, сатана муспут дьонун, иудейдарбыт дэнээччилэри (дьингэр, кинилэр иудейдар буолбатахтар, сымыйалара), көр бу, кэлэн атаһар сүгүрүйэр онртоотохпуна, Мин эйигин таптыырбын билиэхтэрэ. ¹⁰Тулурдаах буол диэн эппиппин толорбутун иһин, сир үрдүгэр олорооччулары барыларын тургутуары, бүтүн аан дойдуга ааннаан кэлэр ыарахан кэмнэ Мин эйигин араҕаччылыам. ¹¹Көр бу, Мин сотору кэлиэм; онон ким да эйигиттэн мэнһиэскин мүччү туттаран ылбатын туһугар, туох баардааххын ыһыктыма. ¹²Кыайыылааҕы Таһарам Дьэтин тирэх баһаната оностоуоҕум, оччоҕо кини онтон хаһан даһаны киэр таһсан барыа суоҕа. Мин киниэхэ Таһарам аатын уонна халлаантан Таһарабыттан түһэр Таһарам куоратын, сана Иерусалим аатын итиэннэ Бэйэм сана ааппын суруйуом.

¹³Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһиттэ-ҕэ буолуохтун».

---

* ^{3:7} *Филадельфия* – Сардистан соҕуруулуу-хоту диэки 40 км ыраах сытар кыра куорат.

Лаодикияға илдьит

¹⁴Лаодикия* церковын Аанньалыгар суруй:

«Эрэллээх, дынг кырдыктаах Туоһу, Тангара тугу айбытын барытын төрдө-төрүөтэ Аминь манньк этэр: ¹⁵эн бары дьайыгыгын билэбин: эн тымныыта да, итиитэ да суоххун. Оо, арай тымныы дуу, итии дуу эбитинг буоллар! ¹⁶Ону баара сылааскын эрэ, итиитэ да, тымныыта да суоххун, онон Мин эйигин уоспуттан төлө ыһан таһаарыам. ¹⁷„Баайбын, дэлэйдик олоробун, аны туохпунан да тутайбаппын“, – дэнэбин даһаны, дынгэр, дьоло суоххун, муннааххын, дьаданыгыгын, хараһа суоххун, сыгыннааххын билбэккин. ¹⁸Онон байар туһугар Миигиттэн уокка ыраастаммыт кыһыл көмүһү, уонна таннаргар, сыгыннаах сылдыарын көстөн саакка-суукка киирбэтинг туһугар, маһан таһаны атылаһаргар, көрөр туһугар хараххын маһынан сотторгор сүбэлиибин. ¹⁹Таптыыр дьоммун, итэбэстэрин көрдөрөн туран, дьарыйабын, онон дьаныардаах буол, аһыыгыгын биллин. ²⁰Бу кэлэн аанньытын тонгсуйа турабын; ким Мин саһабын истэн аанын аспыкка дьэтигэр киирэммин, киэһээнни аһылыгар олорсуом, кини эмиэ Миигин кытта бииргэ олорсуо. ²¹Кыайыылааһы Бэйэбин кытта бүрүстүөлбэр олордуом; Мин кыайан-хотон Аһабын кытта, Аһам бүрүстүөлүгэр олорбутум курдук, кыайыылаах эмиэ Миигинниин бииргэ олорсуо.

²²Тыын сэттэ церковка тугу этэрин истэр кулгаахтаах иһит-тэһэ буолуохтун».

Иоанн бүрүстүөлгэ олорор Тангараны көрөр

4 Бу кэнниттэн көрбүтүм, арай халлаанга аан аһыллан турара. Били урут истибит турба дорҕоонун санатар саһам эмиэ иһиллэн: «Манна үөһэ таһыс, бу кэнниттэн туох буолуохтааһын эйиэхэ көрдөрүөм», – диэн ыһырбыта. ²Сонно миэхэ Сибэтиэй Тыын сайбытыгар, мин халлаанга бүрүстүөл турарын уонна ол бүрүстүөлгэ Ким эрэ олорорун көрбүтүм. ³Бүрүстүөлгэ Олорооччу яспис уонна сардис сарыалынан сыдыаһа сырдыыра, бүрүстүөлү тула кустук түһэн изумруд өнгүнэн суһумнуура.

* ^{3:14}Лаодикия – Филадельфиятан соһуруулуу-арһаа диэки 40 км ыраах сытар куорат; Фригия саамай баай куората.

АРЫЛЛЫЫ 5

⁴ Көрдөхпүнэ, тулатыгар өссө сүүрбэ түөрт бүрүстүөл тураара, ол бүрүстүөллэргэ сүүрбэ түөрт ытык кырдыаҕас олороро. Кинилэр үрүн танастаахтара, төбөлөрүгэр кыһыл көмүс мэнньиэстээхтэрэ. ⁵ Бүрүстүөлтэн чабылҕан чабылыһара, этинг этэрэ, саҥа-ингэ иһиллэрэ. Бүрүстүөл иннигэр Танара сэттэ тыына буолар сэттэ сибэтиинньик умайа тураара, ⁶ курустаал курдук дьэп-дьэнкир өстүөкүлэ муора килбэйэ сытара; бүрүстүөл ортотугар да, тулатыгар да – иннигэр-кэннигэр элбэх харахтаах түөрт харамай баара.

⁷ Бастакы харамай хахайга, иккис харамай оҕуска майгынныыра, үһүс киһи курдук сирэйдээҕэ, төрдүс көтөн иһэр хотойу санатара. ⁸ Бу түөрт харамай биирдии бэйэлэрэ эргиччи алталыы кынаттаахтара, ис өттүлэрэ бүтүннүү харах этэ. Кинилэр түүннэри-күннэри тохтоло суох: «Билигин да баар, урут да баар, кэлиэхтээх Айыы Тойон Танара, Барытын Тутан Олорооччу – сибэтиэй, сибэтиэй, сибэтиэй!» – диэн ыллыыллара.

⁹ Харамайдар бүрүстүөлгэ Олорооччуну, үйэлэр тухары Тыыннааҕы айхаллаан, ытыктаан туран махтанан ыллаатахтарына, ¹⁰ сүүрбэ түөрт ытык кырдыаҕас бүрүстүөлгэ Олорооччу иннигэр сөһүргэстии түһэн үйэлэр тухары Тыыннаахха сүгүрүйэллэрэ уонна мэнньиэстэрин устан бүрүстүөл иннигэр уура-уура этэллэрэ: ¹¹ «Дьин сөп, Айыы Тойон, Эн албан ааты, үрдүк чиэһи ыларын, модун кыаххын айхаллатарын – барытын Эн айбытын, барыта Эн көнүлгүнэн баар буолбута, Эн көнүлгүнэн айыллыбыта».

Сэттэ бэчээттээх кинигэ уонна Агнец

5 Бүрүстүөлгэ Олорооччу уна илиитигэр иһэ-таһа суруктаах, сэттэ сиринэн эпсэри бэчээттээх кинигэни көрбүтүм. ² Онтон көрдөхпүнэ, арай биир сүдү күүстээх Аанһал: «Бу кинигэни бэчээтин көтүрэн арыһар кыахтаах ким баарый?» – диэн ньиргиэрдээх куолаһынан ыйыппыта. ³ Онуоха халлаанга да, сиргэ да, сир анныгар да бу кинигэни арыһан иһин көрөр кыахтаах ким да көстүбэтэҕэ. ⁴ Кинигэни арыһан ааҕар, мун саатар иһигэр туох баарын көрөр кыахтаах ким да көстүбэтэҕиттэн мин уйа-хайа суох ытаабытым. ⁵ Ытык кырдыаҕастартан биирдэстэрэ миэхэ туһаайан эппитэ: «Ытаама. Көр эрэ ол, Иуда аҕатын ууһуттан төрүттээх хахай, Давид силиһэ, кыайыылаах таҕыста, онон кини бу кинигэни арыһар, сэттэ бэчээтин төлөрүтэр кыахтаах».

АРЫЛЛЫЫ 5

---

⁶Онно көрө түспүтүм, арай бүрүстүөлү тула турар түөрт харамай уонна ытык кырдыаҕастар ортолоругар толук туттуллан өлөрүллүбүт курдук дьүһүннээх, сэттэ муостаах, Тангара сиридойдуну тилийэ ыппыт сэттэ тыына буолар сэттэ харахтаах Агнец турара. ⁷Кини баран бүрүстүөлгэ Олорооччу уҥа илииттэн кинигэни ылбыта. ⁸Кинигэни ылбытыгар түөрт харамай уонна сүүрбэ түөрт ытык кырдыаҕас Кини иннигэр сөһүргэстии түспүтүтэрэ; кинилэр хас биирдиилэрэ арфалаах уонна кыһыл көмүс иһиккэ толору кутуллубут үчүгэй сыттаах фимиамнаах этилэр (фимиам — сибэтиэйдэр* мэлииппэлэрэ). ⁹Кинилэр ханан да ыллана илик санга ырыаны ыллаабыттара: «Эн бааргын кинигэни ылар, бэчээтин төлөрүтэр Улуу Кыахтаах! Эн толук сиэртибэ буолбутун, хас биирдии биис уустан, тылтан, норуоттан, омуктан биһигини** Тангараҕа анаан Хаангынан толуйбутун, ¹⁰Тангарабытыгар анаан биһигини ыраахтаабы, Тангара үлэһитэ онорбутун — онон биһиги сир үрдүгэр ыраахтаабылыахпыт***».

¹¹Онтон бүрүстүөл, түөрт харамай уонна ытык кырдыаҕастар тула көй элбэх Аанһал баарын көрбүтүм, сангаларын-ингэлэрин истибитим; ахсааннара үтүмэн-үгүс, аата-ахса биллибэт этэ. ¹²«Сиэртибэҕэ бэриллит Агнец мунутуур кыабы, балысхан баайы, муударай өйү, модун күүһү, үрдүк чиэһи, албан ааты, алгыһы ылара сөрү-сөптөөх!» — дэһэр күүстээх сангалара дуораһыйан иһиллэрэ. ¹³Онтон иһиттэхпинэ, халлаанга да, сиргэ да, сир анныгар да, муораҕа да баар — айыллыбыт эрэ барыта: «Бүрүстүөлгэ Олорооччуга уонна Агнецка үйэттэн үйэҕэ алгыс, үрдүк чиэс, албан аат буолуохтун, Кинилэр баһылыыр былаастара туругура туруохтун!» — диэн этэрэ. ¹⁴Түөрт харамай эмиэ «Аминь!» дэспитэ, сүүрбэ ордугуна түөрт ытык кырдыаҕас сөһүргэстии түһэн үйэлэр тухары Тыыннаахха сүгүрүйбүтэ.

---

* 5:8 *Сибэтиэйдэр* — Тангара дьоно.

** 5:9 *Биһигини* — сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыл суох.

*** 5:10 *Биһигини* — сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «кинилэри».

Биһиги сир үрдүгэр ыраахтаабылыахпыт — «кинилэр сир үрдүгэр ыраахтаабылыахтара».

Алта бэчээт

6 Онтон көрбүтүм Агнец сэттэ бэчээттэн бастакытын төлөрүтэн ылбыта, онуоха түөрт харамайтан биирдэстэрэ сүллэрэтин куолаһынан: «Кэлэнгин көр!»* – диир сангата иһиллибитэ. ² Көрбүтүм – арай үүт маңан ат кэлэн турара; ону миинэн олорооччу ох саалааҕа, киниэхэ төбөтүгэр мэнньиэс кэтэргиттэрэ, онон кини кыайыылаах-хотуулаах сиэринэн өссө да кыайардыы-хотордуу тахсан барбыта.

³ Онтон иккис бэчээти төлөрүппүтүгэр иккис харамай: «Кэлэнгин көр!» – диэн ыңгырар сангатын истибитим. ⁴ Онуоха кугас ат тахсан кэлбитэ; ол аты миинэн олорооччуга сиртэн эйэни мэлитэн ылар, дьону-сэргэни бэйэ-бэйэлэрин сэймэктэһиннэрэр көңүл бэриллибитэ, илиитигэр сүүнэ улахан саабылаан батас туттарыллыбыта.

⁵ Онтон үһүс бэчээти төлөрүппүтүгэр үһүс харамай: «Кэлэнгин көр!» – диир сангатын истибитим. Көрбүтүм – арай хара ат турара; ол аты миинэн олорооччу илиитигэр ыйааһын биэтэһини сылдыра. ⁶ Иһиттэһпинэ, түөрт харамай быһыһыттан: «Биир динарийга – мээрэй эрэ сэлиэһинэй, биир динарийга – үс мээрэй эрэ дьэһимиэн. Олива арытын уонна виноград арыгытын көбүрэтимэн», – диир сана иһиллибитэ.

⁷ Онтон төрдүс бэчээти төлөрүппүтүгэр төрдүс харамай: «Кэлэнгин көр!» – диир сангатын истибитим. ⁸ Көрбүтүм – арай күөх буурул ат турара, аты миинэн олорооччу аата «Өлөр Өлүү» диэн этэ, кинини аад батыһан иһэрэ; киниэхэ сир үрдүн түөрт гыммыттан биирин батаһынан кырган, суту сатыылатан, өлүүлээх сутулу туруоран, сир үрдүгэр баар адырҕа кыылынан кыдыйтаран имири эһэр кыах бэриллибитэ.

⁹ Онтон бэһис бэчээти төлөрүппүтүгэр сиэртибэнньик анныгар баар дьон дууһаларын көрбүтүм. Ол – Тангара тылын биллэрбиттэрин, туоһулаабыттарын иһин, өлөрүллүбүт дьон дууһалара этэ. ¹⁰ Кинилэр: «Оо, Сибэтиэй, Кырдыктаах Улуу Баһылык, хаһаанна диэри бу сир үрдүгэр олорооччулары дьүүллээбэккин, биһиги хааммытын иэстэспэккин?» – диэн үөгүлэхэр сангалара

---

* 6:1, 3, 5, 7 *Кэлэнгин көр!* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «Кэл!»

АРЫЛЛЫЫ 7

иһилибитэ. ¹¹ Онуоха хас биирдиилэригэр манан таҥаһы биэр-биттэрэ, итиэннэ бииргэ үлэлээбит дьонноро, биир итэҕэллээх бырааттара эмиэ өлөрүллэн, кинилэр ахсааннарын ситэриэхтэ-ригэр диэри, кыратык кэтэһэ түһэллэригэр эппиттэрэ.

¹² Онтон алтыс бэчээти төлөрүппүтүгэр көрбүтүм, арай сүдү күүстээх сир хамсааһына буолбута, күн өлөн кутурҕан таҥа-һын курдук хараара өспүтэ, толору ый хаан курдук кытарбыта; ¹³ күүстээх тыал илигирэттэбинэ, ситэ буспатах смоковница отоно сиргэ тохторун курдук, халлаан сулустара сиргэ сууллу-буттара. ¹⁴ Халлаан түрбэ курдук түүрүллэ түһээт, сүтэн хаал-быта, хас хайа, хас арыы барыта турар сириттэн халбарыйбыта. ¹⁵ Сир ыраахтааҕылары, үрдүк сололоохтор, баайдар, сэрии то-йотторо, кыахтаахтар-күүстээхтэр итиэннэ кулут да, көңүл да дьон – бары хайа хаспахтарыгар, хапчааннарыгар хорҕойон ба-ран, ¹⁶ хайаларга, сымара таастарга туһаайан: «Биһиги үрдүбү-түгэр сууллун, биһигини бүрүстүөлгэ Олорооччу хараҕыттан, Агнец уоруттан саһыарын! – диэн үөгүлэспиттэрэ. – ¹⁷ Кини уордайар улуу күнэ тирээн кэллэ; оо, ким ону тулуйуо баарай?»

Израиль 144 000 киһитэ

7 Бу кэнниттэн көрбүтүм – сир түөрт муннугар түөрт Аан-һыал, сиргэ да, муораҕа да, хайа да маска тыалырбатын диэн, сир түөрт тыалын тутан тураллара. ² Онтон тус илин диэ-киттэн, күн тахсар сириттэн, атын Аанһыал Тыыннаах Таҥара бэчээтин туппутунан, өрө дабайан иһэрин көрбүтүм. Кини сири, муораны буортулуур кыах бэриллибит түөрт Аанһыалыгар туһаайан дорҕоонноох куолаһынан: ³ «Таҥарабыт кулуттарың сүүстэригэр бэчээт ууруохпутугар диэри, сиргэ да, муораҕа да, маска да буортуну оноруман», – диэн саҥаран дуораһыппыта. ⁴ Онтон иһиттэхпинэ, бэчээт бэлиэлээхтэр ахсааннара Израиль бары аҕатын уһуттан сүүс түөрт уон түөрт тыһыынча киһи буолбута:

⁵ Иуда аҕатын уһуттан уон икки тыһыынча киһи,
Рувим аҕатын уһуттан уон икки тыһыынча,
Гад аҕатын уһуттан эмиэ уон икки тыһыынча киһи,

⁶ Асир аҕатын уһуттан уон икки тыһыынча,
Неффалим аҕатын уһуттан уон икки тыһыынча,
Манассия аҕатын уһуттан уон икки тыһыынча,

АРЫЛЛЫЫ 7

---

⁷ Симеон афатын ууһуттан уон икки тыһыынча,
Левий афатын ууһуттан уон икки тыһыынча,
Иссахар афатын ууһуттан уон икки тыһыынча,
⁸ Завулон афатын ууһуттан уон икки тыһыынча,
Иосиф афатын ууһуттан уон икки тыһыынча,
Вениамин афатын ууһуттан уон икки тыһыынча киһи бэчээт-
тэммитэ.

Норуот айыттан үтүмэн үгүс киһи

⁹ Онтон көрбүтүм, арай ким да ситэн аахпат үтүмэн үгүс киһитэ хас биирдии омуктан, биис уустан, норуоттан, тылтан кэлэн бүрүстүөл уонна Агнец иннигэр манган таҥаһы таҥнан, пальма лабааларын тутан тураллара. ¹⁰ Кинилэр: «Бүрүстүөлгэ олоһор Таҥарабыт уонна Агнец биһигини быһаатылар!» – диир дуорааннаах саналара ньиргийэн иһиллэрэ. ¹¹ Аанһаллар бары бүрүстүөлү, ытык кырдыаҥастары уонна түөрт харамайы тула лаан тураллара, бүрүстүөл иннигэр сөһүргэстээн туран, Таҥараҕа бокулуон уураллара. ¹² «Аминь! Дьин чохчы биһиги Таҥарабыт үйэттэн үйэҕэ алгыстаах, албан ааттаах, муударай. Киниэхэ махтал уонна чиэс буолуохтун, Кини былааһа, модун кыаҕа үйэттэн үйэҕэ туругура туруохтун! Аминь!» – диир саналара энсиллэн иһиллэрэ.

¹³ Онтон кырдыаҥастартан биирдэстэрэ миигиттэн: «Бу манган таҥастаах дьон кимнээҕий, хантан кэлбиттэрэй?» – диэн ыйыппыта. ¹⁴ Мин киниэхэ: «Тойонуом, эн билэҕин», – диэн хоруйдаабытым. Онуоха эппитэ: «Бу улуу кутурҕантан кэлбит дьон, кинилэр таҥастарын Агнец Хааныгар сууйан туртаппытара. ¹⁵ Ол иһин кинилэр билигин Таҥара бүрүстүөлүн иннигэр сылдыбаллар, түүннэри-күнүстэри Киниэхэ Дьэтин иһигэр сулууспалыылар; бүрүстүөлгэ Олорооччу кинилэргэ Бэйэтинэн халын хаһа, суон дурда буолуоҕа. ¹⁶ Аччыктыыр-утатар диэни аны хаһан да билиэхтэрэ суоҕа, күн уота кинилэри охсуо суоҕа, сыралҕан куйаас сырайыа суоҕа; ¹⁷ бүрүстүөл ортотугар баар Агнец кинилэргэ Маныһыт буолан, өлбөт мэнэ уутун дьүүктэтигэр сирдээн илдьиэҕэ. Таҥара кинилэр харахтарын уутун хас биирдии таммаҕын сотуоҕа».

*Сэттис бэчээт
уонна кыһыл көмүс хадьыыла*

8 Агнец сэттис бэчээти төлөрүппүтүгэр халлаан чаас агаарын кэрингэ им-дьим буола иһийэн хаалбыта. ²Онтон көрдөхпүнэ, Танара иннигэр турааччы сэттэ Аанньалга сэттэ үрэр турбаны туттарбыттара. ³Аны биир атын Аанньал кэлэн, кыһыл көмүс хадьыыланы туппутунан сиэртибэнньик иннигэр турбута; бары сибэтийдэр мэлиппэлэрин кытта холбуу бүрүстүөл иннинээҕи кыһыл көмүс сиэртибэнньиккэ уурдун диэн киниэхэ элбэх фимиамы биэрбиттэрэ. ⁴Фимиам буруота сибэтийдэр мэлиппэлэрин кытта бииргэ Аанньал илиититтэн үөһэ диэки Танара иннигэр унаарыйа устан тахсыбыта. ⁵Аанньал хадьылатын сиэртибэнньиктэн ылбыт уотунан толорон баран, сиргэ таннары сүөкээбитэ – сонно тутта сиргэ санга-ингэ ньамаласпытта, этин этэн ньириһиппитэ, чаҕылҕан чаҕылыыбыта, сир хамсааһына буолбута.

Маннайгы түөрт турба

⁶Онтон сэттэ турбалаах сэттэ Аанньал турбаларын үрэргэ бөлөмнөммиттэрэ.

⁷Бастакы Аанньал турбатын үрбүтүгэр хаан булкаастаах уоттаах тобурах сиргэ түһэн, мас үс гыммыт биирэ хара хоруонан көрбүтэ, үүнэн турбут күөх от бүтүннүү умайбыта.

⁸Иккис Аанньал турбатын үрбүтүгэр сүдү улахан хайа курдук туох эрэ умайан күүдэпчилэммитинэн муораҕа суулан, муора үс гыммыт биирэ хаанга кубулуйбута, ⁹муораҕа олохтоох харамай үс гыммыт биирэ өлбүтэ, уста сылдыбыт хараабыллар үс гыммыт биирдэрэ тимирбитэ.

¹⁰Үһүс Аанньал турбатын үрбүтүгэр халлаантан сүүнэ улахан сындыыс сулус, умайа сылдыар факел курдук, өрүстэр үс гыммыт биирдэригэр уонна сир тымырыгар түспүтэ. ¹¹Бу сулус аата Сытыган Эрбэһин диэн; уу үс гыммыт биирэ аһыйан, ону иһэн элбэх киһи өлбүтэ.

¹²Төрдүс Аанньал турбатын үрбүтүгэр күн үс гыммыт биирэ, ый үс гыммыт биирэ, сулустар үс гыммыт биирдэрэ эмсэҕэлээн, үс гыммыт биирдэрэ хараара өлбүтэ; уһун күн үс гыммыт биирин тухары сырдык суох буолбута, түүн эмиэ биир оннуга.

АРЫЛЛЫЫ 9

¹³Онтон көрдөхпүнэ, халлаан хабайар хаба ортотунан биир Аанньал* көтөн иһэн: «Субу турбатын үрүөхтээх үс атын Аанньал турбата тыаһаатабына, сир үрдүгэр олорооччуларга сор-мунг, сор-мунг, сор-мунг буолуо!» – диэн сангаран сатарыппыта.

Бэһис турба

9 Бэһис Аанньал турбатын үрбүтүгэр көрбүтүм, арай халлаантан сиргэ сулус түспүтэ, бу сулуска түгэҕэ биллибэт дириг анхай айабын аһар күлүүс тыла бэриллибитэ. ²Кини анхай айабын аспытыгар ол иһиттэн, сүүнэ оһохтон тахсар курдук, өһөх буруо өрө оргуйбута; күн будулуйа өһөн, салгын ыыс-быдаан буруо буолан хаалбыта. ³Күдэрик быыһыттан сиргэ саранча үөрэ өрө анһан тахсыбыта; бу саранчаҕа сир үрдүгэр баар сүлүһүннээх ооһуй курдук киһини тигэр кыах бэриллибитэ. ⁴Сир үрдүгэр үүнэн турар хайа да оту, үүнээйини, ханнык да маһы буортулаама, арай сүүһүгэр Танара бэчээтэ суох дьону эрэ эмсэҕэлэт диэн саранчаҕа этиллибитэ. ⁵Онон дьону өлөрбөккө эрэ, биэс ый устата сордуур-муннуур кыах киниэхэ бэриллибитэ; оннук сордоотобуна, киһи, сүлүһүннээх ооһуй тиктэҕинэ, эрэйдэнэрин курдук, эрэйдэнэрэ. ⁶Ол күннэргэ дьон өлөр өлүүнү көрдүөхтэрэ да, кыайан булуохтара суоҕа, өлүөхтэрин баҕарыахтара да, өлөр өлүү кинилэртэн кюота көтөн биэриэҕэ.

⁷Көстөр көрүнгүнэн саранча кыргыһыга киирээри бэлэм турар сылгы курдуга; баһыгар кыһыл көмүскэ маарынныыр хооруналаахха дылыта, киһи сирэйин курдук сирэйдээҕэ, ⁸дьахтар баттабын курдук баттахтааҕа, тиһэ хахай тиһин курдуга. ⁹Тимир куйабы санатар түөс куйахтааҕа, кынатын тыаһа сэриигэ көтүтэн иһэр үтүмэн үгүс аттар холбоммут колесницаларын тыаһын курдук тип-тилигирэс этэ; ¹⁰сүлүһүннээх ооһуй курдук кутуруктааҕа, кутуругун уһугар иннэлээҕэ; ол иннэтинэн дьону тигэн биэс ыйы быһа эмсэҕэлэтэр күүстээҕэ. ¹¹Бу саранча түгэҕэ биллибэт анхай аанһала баһылыктааҕа; ол аанһал аата еврейдии – Аваддон, оттон гректии – Аполлион**.

¹²Биир иэдээн ити курдук кэлэн ааспыта; көр бу, тилэх баттаһа өссө икки атын иэдээн иһэрэ.

* 8:13 *Аанньал* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «хотой».

** 9:11 *Аваддон* – «аллараа дойдуга баһылыга». *Аполлион* – «өлөрүөхсүт».

Алтыс турба

¹³ Алтыс Аанньал турбатын үрбүтүгэр Тангара иннигэр турар кыһыл көмүс сиэртибэнньик түөрт муннугуттан саҥа иһиллибитэ. ¹⁴ Ол истибит саҥам турбалаах алтыс Аанньалга туһаайан: «Улуу Ефрат өрүскэ кэлгиллэн сытар түөрт Аанньалы босхолоо», – диэбитэ. ¹⁵ Онон болдьохтоох сылларын ыйаахтаах ыйыгар, күүтүллүбүт күнүгэр, анаммыт чааһыгар киһи аймах үс гыммыт биирин имири эһэргэ бэлэм сытыарыллыбыт түөрт Аанньал босхоломмота. ¹⁶ Аттаах сэриит ахсаана икки сүүс мөлүйүөн этэ. Бу ахсааны истэрбэр ааттаабыттара. ¹⁷ Ити көрөр көрүүбэр ынчырдаах аттаахтар баалара, кинилэр умайар уот кыһыл өгүнэн, сапфир курдук күөх, сизэрэ курдук араҕас өгүнэн оонньуу сылдыар түөс куйахтаахтара; атгара хахайга маарынныыр төбөлөөхтөрө, аяхтарыттан уот уһуурара, буруо, сизэрэ бургу-чуйара. ¹⁸ Ити үс иэдээнтэн – аттар аяхтарыттан уһуулар уоттан, буруоттан, сизэрэттэн киһи аймах үс гыммыт биирэ өлбүтэ. ¹⁹ Аттар күүстэрэ аяхтарыгар уонна кутуруктарыгар түмүллэн сылдыара; кутуруктара эриэн үөнү санаталлара; ол кутуруктар хончонноһо сылдыар төбөлөрүнэн дыону кэйгэллииллэрэ.

²⁰ Оттон ити иэдээнтэн өлбөтөх дыон аһыһыларын билинэн кэмсиммэтэхтэрэ, абааһыга уонна көрөр хараҕа, истэр кулгааҕа, хаамар атаҕа суох кыһыл да, үрүн да көмүс, алтан, таас уонна мас эмэгэксэ сүгүрүйэллэрин уураппатахтара; ²¹ дыону өлөрөллөрүн, абынан-хомуһунан дыарыгыралларын, содурдук быһыланалларын, уоралларын тохтоппотохторо.

Арыллыбыт кинигэлээх Аанньал

10 Онтон күүстээх атын Аанньал былыкка сууланан, халлаантан түһэн иһэрин көрбүтүм; төбөтүн иилии кустук оонньуура, сирэйэ күн курдук күлүмүрдүүрө, икки атаҕа икки уот баҕана курдуга; ² илиитигэр арыллыбыт кыра кинигэни тутта сылдыара. Аанньал уҥа атаҕынан муораҕа, хаҥаһынан сиргэ үктэнэ түһэн баран, ³ хахай хаһытыһырын курдук, күүстээх куолаһынан саҥаран сатарыппыта; ол саҥарбытыгар хардаран, халлаанна сэттэ сүллэр этин эппитэ. ⁴ Сэттэ этин эппитигэр мин сурунардыы онгостон иһэн, халлаантан: «Сэттэ этин тугу эппитин суруйума, кистэлэннэ тут», – диир саҥаны истибитим.

⁵Муораҕа да, сиргэ да үктэнэн турарын көрбүт Аанньалым унга илиитин халлаанга өрө уунан туран ⁶үйэттэн үйэлэр тухары Тыыннааҕынан, халлааны уонна онно баары барытын, сири итиэннэ сиргэ баары барытын, муораны, муора түгэҕэр баары барытын Айбытынан андаҕайбыта. «Бириэмэ манан бүтэр, – диэбитэ кини. – ⁷Ол гынан баран сэттис Аанньал турбатын үрэр күнүгэр Тангара кистэлэнг сорууга, Кини Бэйэтин пророк кулуттарыгар хайдах биллэрбитэй да, ол курдук туолуоҕа».

⁸Халлаантан истибит санам эмиэ миэхэ туһулаан: «Муораҕа уонна сиргэ үктэнэн турар Аанньалга баран, арыллыбыт кинигэни илиититтэн ыл», – диэбитэ. ⁹Мин Аанньалга тийэн: «Кинигэни миэхэ аҕал», – диэн көрдөспүтүм. Онуоха Кини: «Мэ, ылан сиэн кэбис. Куртаххар аһы буолуо гынан баран, айахтар мүөт курдук миннийэн кириэҕэ», – диэбитэ. ¹⁰Аанньал илиититтэн кинигэни ылан сиэбитим айахтар мүөт курдук миннийэн кирибитэ эрээри, ыйыстыбыппар куртахпын курулута аһыппыта. ¹¹Кини миэхэ: «Үтүс норуот, омук, тыл, ыраахтааҕы туһунан Тангара тугу этэрин дьонго өссө төгүл иһитиннэриэх тустааххын», – диэн эппитэ.

Тангара икки кэрэһитэ

11 Онтон сири мээрэйдиир ураҕаска маарынныыр торуосканы илиибэр туттаран баран, эппиттэрэ: «Баран Тангара Дьэтин уонна сиэртибэнныги мээрэйдээ, итиэннэ Дьэи иһигэр баар сүгүрүйээччи дьон ахсаанын аах; ²арай тас тиэргэнин мээрэйдээмэ, хааллар; тас тиэргэн атын омуктарга бэриллэн турар: кинилэр ытык куораты түөрт уон икки ый устата илдьи тэп-сиэхтэрэ.

³Мин бар дьонго этэр тылбын тиэрдэр күүһү икки кэрэһит киһибэр биэриэҕим. Оччоҕо кинилэр кутурҕан таҕаһын тангнан, Мин этэрбин тыһыынча икки сүүс алта уон күн устата иһитиннэриэхтэрэ». ⁴Бу икки киһи сир Тангаратын иннигэр турар икки олива мас уонна икки сырдатар сибэтииннык буолар. ⁵Кинилэри ким эмэ атаҕастыан баҕардаҕына, икки кэрэһит айаҕыттан уот уһууран тахсан өстөөхтөрүн түрүтэ сиэҕэ; кинилэри атаҕастыырга санаммыт киһи ити курдук өлөрүллүөҕэ. ⁶Кинилэр Тангара этэрин биллэрэр кэммитигэр сиргэ ардах түспэтин диэн, халлааны хам хатыыр, ууну хаанга кубулутар уонна хаһан

баҕардылар да, сир үрдүгэр араас алдьархайы ааннатар былаастаахтар.

⁷ Кэрэһиттээн бүттэхтэринэ, түгэҕэ биллибэт анхайтан адьырҕа кыыл тахсан кинилэри кытта охсуһан, хотон иккиэннэрин өлөртүөҕэ уонна ⁸ өлүктэрин Айыы Тойоммут кириэскэ тириллибит улуу куоратын уулуссатыгар хаалларыаҕа. Бу куорат аата – ханалытан этэр буоллаха, Содом уонна Египет. ⁹ Араас норуоттан, уустан, тылтан, омуктан үгүс киһи, үс түүннээх күн уонна күн аҥаарын устата кинилэр өлүктэрин көрүөҕэ уонна өлүктэри хоруопка сытыарары көнүллүө суоҕа. ¹⁰ Бу икки пророк сир олохтоохторун ээйдээбит буолан, сир дыоно кинилэр өллөхтөрүнэ, үөрүү-көтүү бөҕө буолуохтара, бэйэ-бэйэлэригэр бэлэх ытыһыахтара.

¹¹ Ол гынан баран үс түүннээх күн ордуга күн аҥаара ааспытын кэннэ, Танара кинилэргэ олох тыһынын киллэрэн, бу икки киһи сүһүөҕэр туран кэлбитэ; кинилэри көрбүт дыон уолуйа куттаммытара. ¹² Онтон икки кэрэһит халлаантан: «Манна тахсын», – диір сана дуораһыйарын истибиттэрэ. Иккиэн, өстөөхтөрө көрөн турдахтарына, былыкка куустаран үөһэ халлаанна тахсыбыттар.

¹³ Сонно тутта улуу сир хамсааһына буолан, куорат уон гыммыт биірэ урусхалламмыта; бу сир хамсааһыныгар сэттэ тыһыынча киһи өлбүтэ, онтон ордубута кутталыттан Халлаанна баар Танараҕа уруй-айхал эппитэ.

¹⁴ Иккис иэдээн ити курдук ааспыта эрээри, өр-өтөр буолбатаҕа, аны үһүс иэдээн иһэрэ.

Сэттис турба

¹⁵ Онтон сэттис Аанһал турбатын үрбүтүгэр халлаанна: «Аан дойду саарыстыбата аны Айыы Тойоммут уонна Кини Христун Саарыстыбата буолла. Айыы Тойон үйэттэн үйэлэр тухары ыраахтааҕылыаҕа!» – диір сана сатараабыта.

¹⁶ Танара иннигэр турар бүрүстүөллэргэ олорор сүүрбэ түөрт ытык кырдыаҕас сөһүргэстии түһэн Танараҕа сүгүрүйбүттэрэ. «¹⁷ Билигин да баар, урут да баар, кэлиэхтээх Айыы Тойон Танара, Барытын Тутан Олорооччу, Эн сүдү күүскүн көрдөрөнгүн, ыраахтааҕы буолбуккар Эйиэхэ махтанабыт! ¹⁸ Норуоттар суоһурҕанналар эрээри, Эн уордайар кэминг үүннэ, өлбүттэри

дьүүлүүр күнүг, кулуттаргар, пророктаргар, сибэтиэйдэргэр, Эн ааккын ытыктааччыларга – кыраҕа да, улууга да иэстэрин төлүүр, сир үрдүн имири эһээччилэри бэйэлэрин имири эһэр кэмин тийээн кэллэ!»

¹⁹Халлаанна Танара Дьиэтин аана тэлэччи аһыллыбыта, ол иһигэр Танара кэс тылын хоппото көстүбүтэ; чаҕылҕан чаҕылыыбыта, этин этэн ньириһиппитэ, санга-ингэ, тыас-уус иһиллибитэ, сир хамсаабыта, улуу тобурах тоҕо түспүтэ.

Дьахтар уонна садаҕа моҕой

12 Онтон халлаанна сүдү бэлиэ көстүбүтэ: күнү таҕасты сөрөммүт дьахтар ыйга үктэнэн турара, төбөтүгэр уон икки сулустаах мэнньиэстээҕэ; ²Дьахтар оһоҕостооҕо, талыыта киирэн ыарыыланан ыһыгытыра. ³Халлаанна аны атын дьикти бэлиэ – сэтгэ төбөлөөх, уон муостаах, төбөтүн аайы кыракый хоруоналаах, уот кыһыл* өҥнөөх сүүнэ улахан садаҕа моҕой – көстүбүтэ. ⁴Моҕой халлаан сулуһун үс гыммыт биирин кутуругунан тоҕо сөрөөн ылан, сир диэки илгэн кэбиспитэ. Онтон кэмэ кэлбит дьахтар иннигэр, оҕолонноҕуна оҕотун мэниэстэн кэбиһээри, кэтэһэн турбута. ⁵Дьахтар бары норуоту тимир то-руосканан салайыахтаах уол оҕону төрөтөөтүн, оҕото сонно тутта Танараҕа, Танара бүрүстүөлүгэр үөһэ ылыллыбыта. ⁶Оттон бэйэтэ иччитэх бүөм сиргэ – тыһыынча икки сүүс алта уон күн устата көрүүгэ-харайыыга сырыттын диэн Танара киниэхэ анаан бэлэмнэттэрбит сиригэр – куоппута.

⁷Онтон халлаанна сэрии буолбута: Михаил уонна кини Аанньаллара садаҕа моҕойу утары охсуспуттара. Садаҕа моҕой аанньалларыныын эмиэ кинилэри кытта киирсибиттэрэ, ⁸ол гынан баран, өр тулуспатахтара, уонна халлаанна кинилэргэ аны сылдыар сир ордубатаҕа даҕаны. ⁹Онон сири-халлааны бүтүннүү албынны сылдыбыт улуу моҕой, атыннык адьарай уонна сатана диэн ааттаах былыргы эриэн кыыл, сиргэ таҕнары сатыылаабыта, аанньаллара эмиэ кинини кытта бииргэ аллара кыйдаммыттара. ¹⁰Онтон халлаанна ньиргиздээх санга иһиллибитэ: «Быһһаны кэмэ кэллэ, Танарабыт күүһүн-күдэбин

* 12:3 *Уот кыһыл* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «уот тыннаах».

көрдөрөн баһылыыр кэмэ үүннэ, Тангара Христоһа былааһы ылла: бырааттарбытын түүннэри-күннэри Тангарабыт иннигэр буруйдааччы аллара кыйданна! ¹¹ Бырааттарбыт кинини Агнец Хаанынан, туоһулуур тылларынан кыайбыттара; кинилэр, хара өлүөхтэригэр да диэри, олохторун таптаабатахтара. ¹² Онон, мэ-нэ Халлаан, өрөгөйдөө, Халлаанна олохтоох эрэ барыта, үөр-көт! Сор-мунг буолуо эһиэхэ, сиргэ, муораба олорооччуларга! Адьарай, өр уһабатын билэн, эһиэхэ кингэ-наара холлон түстэ».

¹³ Сиргэ эһилибиппин диэн өйдөөт, моҕой аны уол оҕону төрөппүт дьахтары сойуолаһан барбыта. ¹⁴ Дьахтар эриэн кыылтан куотан иччитэх бүөм сиргэ, тийиэхтээх сиригэр көтөн тий-эрин туһугар, киниэхэ хотой икки модун кыната бэриллибитэ. Онон тийдэҕинэ, кинини үс аһаар сыл устата көрөн-харайан олордуюхтаахтара. ¹⁵ Сүүрүккэ оҕустардын диэн, эриэн кыыл аны айабыттан өрүстүү суккуллар ууну дьахтар диэки ыппыта. ¹⁶ Ол гынан баран сир дьахтарга көмөлөһөөрү, силлэн, моҕой айабыттан сүүрэр ууну ингэринэн кэбиспитэ. ¹⁷ Дьахтарга суо-һуран, садаба моҕой аны кини атын ыччатын, Тангара кэриэс-тэрин тутуһар, Иисус Христос туоһулаабыт кырдыгар бэри-ниилээх дьону кытта кыргыһа барбыта.

Икки кыыл

13 Мин муора кумах кытылыгар турбутум*. Ол туран көр-дөхпүнэ, арай муораттан сэттэ бастаах, уон муостаах кыыл тахсан иһэрэ: муоһун аайы биирдии кыра хоруналаа-ба, баһын аайы Тангараны холуннарар ааттааба. ² Бу көрбүт кыылым леопард курдук көрүнгээх, эһэ курдук атахтаах, ха-хайдыы айахтаах этэ; садаба моҕой киниэхэ бэйэтин күүһүн, бүрүстүөлүн, улуу былааһын биэрбитэ. ³ Көрдөхпүнэ, кыыл биир баһа өлөрдүү бааһырбыт курдук этэ да, ол баһа мүлүрүччү ос-пута; онон сир үрдэ бүтүннүүтэ сөҕөн-махтайан кыылы батыс-пыта уонна киниэхэ былаас биэрбит садаба моҕойго сүгүрүй-бүтэ. ⁴ Кинилэр: «Кыылга холоонноох ким баарый, ким ки-нилин күөн көрсөр кыахтааҕый?» — дии-дии кыылга эмиэ сүгүрүйбүттэрэ.

* 13:1 *Мин муора кумах кытылыгар турбутум* — сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «садаба моҕой муора кытылыгар турбута».

⁵ Кыыл Тангараны холуннаран улуугумсуйан сангарара көнгүл-лэммитэ, киниэхэ түөрт уон икки ый устата дьайар былаас бэриллибитэ. ⁶ Онон кини Тангара аатын, Тангара олорор эйгэтин итиэннэ Халлаанга олохтоохтору баһаабырдар санааттан Тангараны холуннаран киирэн барбыта. ⁷ Киниэхэ сибэтиэйдэри кытта сэриилэһэн кыайар көнгүл уонна хас биирдии биис ууһун, норуоту, тылы, омугу барытын баһылыыр былаас бэриллибитэ. ⁸ Сир дьоно барыта, аан дойду айыллыан инниттэн толук буоларга анаммыт Агнецка баар Олох Кинигэтигэр аата-суола киирбэтэх хас биирдии киһи — бу кыылга сүгүрүйүөҕэ.

⁹ Ким истэр кулгаахтаах иһиттэҕэ буолуохтун: ¹⁰ ким билиэн ылар — бэйэтэ билиэн барыаҕа, ким болотунан өлөрөр — бэйэтэ болоттон өлүөҕэ*. Бу — сибэтиэйдэри улуу тулуурга, итэбэлгэ ынгырыы.

¹¹ Онтон аны атын кыыл сиртэн тахсан эрэрин көрбүтүм. Ол кыыл бараан курдук икки муостааҕа, садаҕа моҕойдуу сангарара, ¹² бастакы кыылы кытта бииргэ сылдьан, кини былааһын толору туһанара уонна сири, сир олохтоохторун барыларын өлөр бааһа оһо охсон хаалбыт кыылга сүгүрүйэллэригэр күһэйэрэ. ¹³ Кини улуу дыкти бэлиэлэри көрдөртүүрэ — дьон көрөн турдагына, оннооҕор халлаантан сиргэ уоту түһэрэрэ. ¹⁴ Бастакы кыылы кытта бииргэ сылдьан онороро көнгүллэммит дыктилэринэн кини сир олохтоохторун албынныыра уонна батас-тан бааһыран баран тыыннаах ордубут кыыл мөссүөнүн үтүгүннэрэн ылын диэн дьону күһэйэрэ; ¹⁵ кыыл мөссүөнүгэр тыын киллэрэр кыах киниэхэ бэриллэн, кыыл мөссүөнэ сангарар-ингэрэр, киниэхэ сүгүрүйбэтэхтэри өлөртөрөр гына дьаһайар кыахтаммыта. ¹⁶ Бу иккис кыыл барыларыгар — кыраҕа да, улууга да, баайга да, дьаданыга да, көнгүлгэ да, кулукка да — уна илиилэригэр эбэтэр сүүстэригэр бэлиэ уурдарыаҕа, ¹⁷ оччоҕо бэлиэлээхтэртэн, атыннык эттэххэ, кыыл аата эбэтэр кини аатын чыыһылата суруллубут киһиттэн ураты ким да атыылаһар да, атыылыыр да кыаҕа суох буолуоҕа.

* 13:10 *Ким билиэн ылар — бэйэтэ билиэн барыаҕа, ким болотунан өлөрөр — бэйэтэ болоттон өлүөҕэ* — сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «Ким билиэн барыахтаах — билиэн барыаҕа, ким болоттон өлүөхтээх — болоттон өлүөҕэ».

¹⁸ Бу маны өйдүүргэ муударай өй ирдэнэр. Ким муударай өйдөөх, ол кыыл чыыһылатын ааҕан быһаардын, ол эбэтэр бу – киһи чыыһылата; бу чыыһыла – алта сүүс алта уон алта.

144 000 киһи ырыата

14 Көрбүтүм, арай Сион хайатын үрдүгэр Агнец турара, аттыгар сүүс түөрт уон түөрт тыһыынча киһи – сүүстэригэр Кини Аҕатын аата суруллубут дьоно – турара. ² Онтон халлаантан дохсун уу күрүлээн эрэригэр дуу, күүстээх этин этэн ньиритэригэр дуу холоонноох санганы истибитим. Ол истибит сангам арфаҕа оонньооччулар таһаарар дорҕооннорун санатара. ³ Кинилэр бүрүстүөл, түөрт харамай уонна ытык кырдыаҕастар иннилэригэр туран эрэ санга ырыаны ылыыллара; сиртэн толуйуллан ылыллыбыт сүүс түөрт уон тыһыынча киһиттэн ураты ким да бу ырыаҕа үөрэнэр кыаҕа суоҕа. ⁴ Бу – дьахтарга чугаһаабатах, ыраастарын сүтэрбэтэх уолунан сылдыар дьон; бу – Агнец хайа диэки барар да, ону батыһааччылар. Таһараҕа уонна Агнецка анаммыт бастын үүнүү буолалларын быһыытынан, Таһара кинилэри киһи аймахтан толуйан ылбыта. ⁵ Бу – этэр тылларыгар сымыйаны сыһыарбатах, Таһара бүрүстүөлүн иннигэр энкилэ суох ыраас дьон.

Үс Аанһал Дьүүл Күнэ ууммутун биллэрэр

⁶ Онтон халлаан үөһүнэн атын Аанһал сир үрдүгэр олорооччуларга – хас биирдии омукка, биис ууска, тылга, норуокка – үйэттэн үйэлэр тухары өлбөөдүйбэт Евангелиены ильдэ көтөн иһэрин көрбүтүм. ⁷ Аанһал: «Таһараттан толлунг-торуттунг, Кинини уруйдаан-айхаллаан! Кини аан дойду дьонун дьүүлүүр кэмэ кэллэ! Сири-халлааны, муораны, сир тымырын барытын Айбыкка сүгүрүйүн!» – диир күүстээх сангата энсиллэн иһиллэрэ.

⁸ Атын Аанһал кинини батыһан иһэн: «Содур олоҕун уохтаах арыгытынан бары омукка айах туппут улуу куорат Вавилон суулунна, суулунна!» – диэн сангара иһэрэ.

⁹ Онтон кэннилэриттэн иһэр үһүс Аанһал сангата дуораһыйбыта: «Ким кыылга уонна кыыл мөссүөнүгэр сүгүрүйбүт, кини бэлиэтин сүүһүгэр дуу, илиитигэр дуу туруортарбыт, ¹⁰ ол – Таһара уор-кылын иһитигэр убаппакка эрэ куппут уохтаах утаҕын иһиэҕэ, уонна сибэтиэй Аанһаллар итиэннэ Агнец көрөн

турдахтарына, уоттаах сиэрэбэ умайан сору-муну көрүөбэ; ¹¹ кинилэр сордонор күдэн буруолара үйэттэн үйэлэргэ өрө уста туруоҕа; кыылга уонна кини мөссүөнүгэр сүгүрүйээччилэр, кыыл аатын бэлиэтин ылынааччылар күнүһүн да, түүнүн да уоскулан диэни билиэхтэрэ суоҕа».

¹² Бу — Танара кэриэстэрин толорор, Иисуска бэриниилээх сибэтийдэри улуу тулуурдаах буолууга ынгырыы.

¹³ Онтон мин халлаантан: «Суруй: „Мантан инньэ Айбы Тойонно бэриниилээх өлөр киһи алгыстанар!“» — диир санганы истибитим.

«Дьин чаччы, — диир Тыын, — кинилэр үлэлэриттэн сынньаныахтара, оттон онгорбут үтүөлэрэ кэннилэриттэн батыһан барыаҕа».

Сиргэ хомуур кэмэ

¹⁴ Көрбүтүм, арай сырдык былыт көстүбүтэ, былыкка Киһи Уолугар майгыннаах Ким эрэ олороро; төбөтүгэр кыһыл көмүс мэнньиэстээбэ, илиитигэр сытыы сиэргэлээбэ. ¹⁵ Онтон атын Аанньал Танара Дьэтиттэн тахсан кэлэн, былыкка Олорооччуга туһаайан: «Сиэргэбин ылангын быспытынан бар, хомуур кэмэ кэллэ, сир үүнүүтэ ситтэ», — диэн сангаран дуораһыппыта. ¹⁶ Былыкка Олорооччу сиэргэтин сир диэки далайаатын кытта, сирдээби хомуур хомуллан бүппүтэ.

¹⁷ Аны атын Аанньал халлаанга баар Танара Дьэтиттэн илиитигэр сытыы сиэргэни туппутунан тахсан кэлбитэ. ¹⁸ Онтон уоту дьаһайар былаастаах атын Аанньал сиэртибэнньиктэн тахсан, сытыы сиэргэлээххэ туһаайан: «Виноград отоно буспут, сытыы сиэргэбинэн сиргэ баар виноград сүүмэхтэрин быһан ыл», — диэн үөгүлээбитэ. ¹⁹ Аанньал сиэргэтинэн сир диэки далайан сиргэ үүммүт винограды быһа охсон ылбыта уонна Танара уордаахтык тэпсэн сүмэһинин ыгар улуу ньһырыгар бырахпыта. ²⁰ Куорат таһыгар баар сүмэһин ыгар сиргэ виноград ньһыллан бүппүтэ; ол сиртэн тохтор хаан ат үүнүгэр тийэ таһымнаан, отучча көстөөх сиринэн халыйбыта.

Тиһэх сэттэ иэдээн

15 Халлаанга аны атын улуу дьикти бэлиэни — сэттэ тиһэх иэдээн төрдүн илдэ сылдыар сэттэ Аанньалы — көрбүтүм. Ити сэттэ тиһэх иэдээн кэлэн аастабына, Танара уора-кылына уҕарыахтааҕа.

²Онтон уоту кытта булкуллубут өстүөкүлэҕэ маарынныыр муора баарын көрбүтүм; кыылы, кини мөссүөнүн, бэлиэтин, кини аатын чыыһылатын кыайбыт дьон ол өстүөкүлэ муора үрдүгэр Тангара биэрбит арфатын тутан тураллара. ³Кинилэр Тангара кулута Моисей уонна Агнец ырыатын ыллыыллара: «Оо, Айыы Тойон Тангара, Барытын Тутан Олорооччу! Улуу да, сөбүмэр да буоллаҕа Эн оноруун! Эн суолун барыта көнө, кырдыктаах, оо, сибэтийдэр Ыраахтааҕылары!»* ⁴Айыы Тойон, ким Эйигиттэн толлуу суоҕай, ким айхаллыа суоҕай Эн ааккын? Сибэтиэй соҕотох Эн эрэ бааргын эбээт. Эн кырдыктаах дьүүлүн бары норуокка көһүннэ; омук эрэ барыта кэлэн Эн иннигэр нөрүөн нөргүйүө».

⁵Бу кэнниттэн көрбүтүм — арай халлаанга баар Тангара Дьийэтэ — Туорулааһын Скинията — арыллан кэлбитэ, ⁶Ол иһиттэн ыраас сырдык лүөн танастаах, түөстэрин кыһыл көмүс өгнөөх таһаһынан туора бааммыт сэттэ Аанньал сэттэ иэдээн төрдүн илдэ тахсан кэлбиттэрэ. ⁷Онуоха түөрт харамайтан биирдэстэрэ кинилэргэ үйэлэр тухары баар Тангара уора-кылына толору кутуллубут сэттэ кыһыл көмүс кытаһын туттарбыта. ⁸Тангара кэрэмэн килбиэнигиттэн, модун кыаһыттан тунааран тахсар буруо Дьийэ иһин толорбута. Сэттэ Аанньал сэттэ иэдээнэ дьайан бүтүөр диэри, ким да иһирдэ киирэр кыаҕа суоҕа.

Уор-кылын кутуллубут сэттэ кытаһа

16 Онтон Тангара Дьийэтин иһиттэн ким эрэ күүстээх сангата сэттэ Аанньалга туһаайан: «Барың, Тангара уора-кылына толору кутуллубут сэттэ кытаһын сиргэ тоҕо анньың!» — диирин истибитим.

²Бастакы Аанньал баран кытаһын сиргэ сүөкээбитигэр кыыл бэлиэтин ылыммыт итиэннэ кыыл мөссүөнүгэр үгэр-сүктэр дьон эттэрэ бүтүннүү тулуппат ыарыылаах, иринэлээх ынырык бааһынан бүрүллүбүтэ.

³Иккис Аанньал кытаһын муораҕа сүөкээбитигэр муора уута өлбүт киһи хаанын курдук буолбута, муораҕа баар хамсыыр харамай барыта имири эстибитэ.

* 15:3 *Сибэтийдэр Ыраахтааҕылары* — сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «үйэлэр Ыраахтааҕылары» эбэтэр «норуоттар Ыраахтааҕылары».

⁴Үһүс Аанһал кытаһын өрүстэргэ, сир тымырдарыгар сүөкээбитигэр уу хаанна кубулуйбута, ⁵онуоха уу Аанһалын саһата сөһөдүйбүтэ: «Оо, билигин баар, урут баар Сибэтиэй Айыы Тойон, манһык дьүүлээбитин дьин кырдыктаах. ⁶Сибэтиэй-дэр, пророктар хааннарын тохпуттарын иһин, кинилэргэ хааны иһэрдэ биэрдин: итинник дьүүлэнэллэрэ бэрт сөптөөх».

⁷Онтон аны сиэртибэнһык иһиттэн атын саһа: «Айыы Тойон Танһара, Барытын Тутан Олорооччу, Эһ дьүүлүн дьин сөптөөх, кырдыктаах!» – диирэ иһиллибитэ.

⁸Төрдүс Аанһал кытаһын күһнэ сүөкээбитигэр күһ бэйэтин уотунан дьону түрүтэ сиэтэр буолбута. ⁹Сыралһан куйаас сырайан, дьон бу алдьархайы аанһатар былаастаах Танһара аатын холуннаран-баһааһырдан барбыттара. Ол тухары хайалара даһаны аһыһытын-харатын билиһэн кэмсиммэтэһэ, Танһараны айхаллаабатаһа.

¹⁰Бэһис Аанһал кытаһын кыһл бүрүстүөлүгэр сүөкээбитигэр кыһл бас билэр саарыстыбата харанһара түспүтэ, дьон, тыллаһын быһа ыстыахтарыгар диэри, сору-муну көрбүттэрэ. ¹¹Сору көрөн, баастарын ыарыһта бэрдиттэн халлаанһа баар Танһараны үөһпүттэрэ-таныйбыттара, оттон онорбут аһыһылаһын-харалаһын кэмсиммэтэхтэрэ.

¹²Алтыс Аанһал кытаһын улуу Евфрат өрүскэ сүөкээбитигэр илинтэн, күһ тахсар сирин диэжиттэн, кэлэр ыраахтааһылар суоллара бэлэм буолаһын туһугар, өрүс, уута уоһан, кумаһынан көрбүтэ. ¹³Онтон садаһа моһой, кыһл уонна сымыйа пророк айахтаһыттан хара баһаһа маарынһыһ үс быртаһ тыһн ороһон тахсан эрэллэһин көрбүтүм; ¹⁴ол дьикти бэлиэлэри онорон көрдөрөр абааһы тыһннара этилэр; кинилэр Барытын Тутан Олорооччу Танһара улуу күһүгэр барылаһын кырыктаах кыргыһыһа бииргэ түмээри, бүтүн аан дойду ыраахтааһылаһыгар тахсыбыттара.

¹⁵«Көр бу, Мин уоруйах курдук эмискэ кэлиэһим. Ким утуйан хаалбатаһ, танһарды бэлэм сылдьыбыт – ол алгыстаах. Кини сыһынһаһа көстөн саакка кириэ суоһа».

¹⁶Кинилэр ыраахтааһылаһы еврейди Армаһеддон* диэн ааттаах сиргэ муһпуттара.

---

* 16:16 *Армаһеддон* – Маһедон (Мегиддо) куорат; сорох былыргы гректии илиһинэн суруйууга «Армаһедон» (Маһедон хайата).

¹⁷Сэтгис Аанньал кытафын салгынга сүөкээбитигэр Тангара Дьэитин иһиттэн, бүрүстүөлтэн: «Бүттэ!» – диир күүстээх сана иһиллибитэ. ¹⁸Чабылҕан чабылыйбыта, этин этэн ньириһиппитэ, сана-ингэ ньамаласпыта, сир дьыгидийбитэ; киһи-аймах сиргэ үөскүөбүттэн ыла буолбатах улуу сир хамсааһына этэ ол!¹⁹ Улуу куорат үс аңыы хайа ыстаммыта, омук-омук куората барыта урусхалламмыта. Тангара улуу Вавилону умнууга хаалларбатаҕа: уорун-кылынын уохтаах арыгытын киниэхэ иһэрдэ биэрбитэ. ²⁰Биир да арыы сир суох буолбута, биир да хайа ордубатаҕа. ²¹Халлаантан түөртүү буут* ыйааһыннаах сүүнэ тобурах дьону тоҕута түспүтэ; тобураҕы түһэрэн иэдээни онордо диэн дьон Тангараны үөбэн-таныйан барбыта. Ол курдук иэнэ биллибэт иэдээн этэ.

Кыылы миинэн олорор содур дьахтар

17 Онтон сэттэ кытахтаах сэттэ Аанньалтан биирдэстэрэ кэлэн миэхэ эппитэ: «Кэл, эйиэхэ элбэх ууга олорор улуу содур дьахтар дьүүллэнэрин көрдөрүөм. ²Сир ыраахтааҕылар кинилиин көссүүлэһэллэрэ, сир олохтоохторо кини содур олоҕун арыгытын итириэхтэригэр диэри иһэллэрэ».

³Тыын миэхэ сайбытыгар Аанньал миигин иччитэх сиргэ илдэ барбыта. Онно тийэн көрбүтүм – биир дьахтар сэттэ бастаах, уон муостаах, бүүс бүтүннүүтэ Тангараны холуннарар аатынан-суолунан бүрүллүбүт уот кыһыл кыылы миинэн олороро. ⁴Дьахтар харанга кыһыл, сырдык уот кыһыл күндү танастааҕа, кыһыл көмүс, күндү таас, чөмчүүк киэргэллээҕэ, содур олоҕун бары сидьинэ, быртаҕа толору кутуллубут кыһыл көмүс иһитин тутан олороро; ⁵сүүһүгэр «Улуу Вавилон – сир бары содурун, бары сидьинин ийэтэ» диэн кистэлэн суолталаах аат суруллан сылдьара. ⁶Көрдөхпүнэ, дьахтар сибэтийдэр уонна Иисус кэрэһиттэрин хааннарын иһэн итирбит этэ. Кинини көрөн мин бэри диэн бэркиһээбитим. «⁷Тоҕо дьиктиргиигин? – диэбитэ Аанньал. – Мин эйиэхэ ити дьахтар уонна кини миинэ сылдьар сэттэ төбөлөөх, уон муостаах кыылын кистэлэнин этиэм. ⁸Бу көрбүт кыылын баар этэ гынан баран, билигин суох,

* 16:21 *Түөртүү буут* – тылыттан тылыгар түһэрэн тылбаастаатахха, «талант саҕа улахан тобурах». Талант – 26 кг 60 кг тийэ ыйааһыннаах мээрэй.

онтон кэлин түгэбэ биллибэт анхайтан тахсан өлөр өлүүгэ барыаба; ааттара-суоллара аан дойду сабаланыабыттан ыла Олох Кинигэтигэр суруллубатах сир олохтоохторо бу кыылы көрөн сөбүүхтэрэ. Бу баар буола сылдыбыт кыыл билигин суох эрээри, эмиэ кэлиэхтээх.

⁹ Бу мань өйдүүргэ муударай өй ирдэнэр. Сэттэ төбө ити дьахтар олорор сэттэ булгуннабын, ¹⁰ ону тэнгэ сэттэ ыраахтаабыны көрдөрөр; олортон биэс ыраахтаабыта суулбута, биирэ баар, атына өссө кэлэ илик, оттон кэллэбинэ да, уһаабат. ¹¹ Баар буола сылдьан баран, суох буолбут кыыл – ахсыс ыраахтаабы, сэттэттэн биридэстэрэ, кини өлөр өлүүгэ баран иһэр.

¹² Оттон көрбүт уон муһунг – былааһын өссө тутта илик уон ыраахтаабы; бу ыраахтаабыларга кыылы кытта бииргэ биир чаас устата баһылыыр-көһүлүүр былаас бэриллэбэ. ¹³ Бу бары биир соруктаах-сыаллаах ыраахтаабылар буолан, күүстэрин-былаастарын барытын кыылга туран биэриэхтэрэ. ¹⁴ Кинилэр Агнеһы утары охсуһуохтара эрээри, Агнец – тойоттор Тойонноро, ыраахтаабылар Ыраахтаабылара – кинилэри кыайыаба. Танара талан ынҕырбыт эрэллээх дьоно Кинини кытта бииргэ сылдыахтара».

¹⁵ Итиэннэ өссө эппитэ: «Эн көрбүт улахан уун, ити содур дьахтар олорор уута, норуоттары, көй дьону, омуктары, араас тылы көрдөрөр. ¹⁶ Оттон кыыл төбөтүгэр көрбүт уон муһунг ити содур дьахтары абааһы көрөн туруохтара, барытын бары кураанактаан-эһэн баран бэйэтин сыгыннаах хаалларыахтара, итиэннэ этин-сиинин мэнгистэн баран, уокка уматыахтара. ¹⁷ Танара, Бэйэтин көнүлүн толортороору, кинилэргэ итинник биир өйү-санааны үөскэппит буолан, кинилэр, Танара эппит тыла туолуор диэри, былаастарын кыылга туран биэрбиттэрэ. ¹⁸ Оттон ити көрбүт дьахтарын – сир ыраахтаабыларын баһылаан олорор улуу куорат».

Вавилон сууллуута

18 Бу кэнниттэн сүдү былаастаах атын Аанһал халлаантан түһэн иһэрин көрбүтүм. Кини килбиэннээх сырдыгыттан сир үрдэ сандаара түспүтэ. ² Аанһал күүстээх куолаһа дуораһыйбыта: «Улуу содур Вавилон суулунна, суулунна! Кини аны билигин абааһы ордуута, бары быртаах тыын барыта түһэр, бары кирдээх, куһаҕан көтөр барыта түһэр сирэ буолла; ³ кини хаһан

эрэ бары норуоттарга содур олобун уохтаах утабын иһэрдибитэ, сир ыраахтаабылара кинилиин көссүүлэхэн көччүйбүттэрэ, сир-дойду эргисиктэрэ кини улуу баайыттан ылан, эргинэн тиэрэ байбыттара».

⁴Онтон халлаантан атын сананы истибитим: «Кини аныытыгар-харатыгар кыттыспат, буруйугар буруйдаммат туһугар, Мин норуотум, бу куораттан табыс! ⁵Аныыта-буруйа халлаанна тийэ халынаата, онон кини хара дыйытын барытын Тангара өйдөөн-санаан кэллэ. ⁶Эһиэхэ хайдах сыһыаннаспытай да, эһиги эмиэ киниэхэ соннук сыһыаннаһын; тугу онгорбутунан көрөн, икки бүктээн төлөөн; эһиэхэ утах онгорбут иһитигэр икки төгүл ордук уохтаах утахта бэлэмнээн. ⁷Сарыысса буолан олоробун, огдообо буолбатахпын, сору-муну хаһан да көрүөм суоҕа дии саныыр. Онон төһөнөн аатырбытай-сурабырбытай да, төһөнөн баай-дэлэй олоххо көччүйбүтэй да, соччонон үгүс сорго-мунна, кыһалбаҕа тиксэрин. ⁸Сэтэ-сэлээнэ туолан, өлөр өлүү, ытабыл-сонгобул уонна сут кинини биир күн иһигэр ситиэбэ, бэйэтэ уокка уматыллыаҕа; кинини дьүүллүүр Айыы Тойон Тангара оннук күүстээх».

⁹Кинини кытта көссүүлэспит, баайга-дуолга бииргэ көччүйбүт сир ыраахтаабылара кини умайбыт уотун күдэн буруотун көрөн-нөр аһыйан ытаһыахтара-сонгоһуохтара, айманыахтара, ¹⁰уонна сордонорун көрөн, куттанан тэйиччи туран эрэ: «Оо, күүстээх-уохтаах улуу куорат Вавилон! Сор-мун, сор-мун да буолар эбит эһиэхэ, дьүүлүн чаас иһинэн буола оҕустаҕа!» – дэһиэхтэрэ.

¹¹Сир-дойду атыһыттарга эргинэр табаардарын аны ким да атыыласпат буолан, эмиэ кинини аһыйан ытаһыахтара-сонгоһуохтара, айманыахтара. ¹²Кыһыл да, үрүң да көмүс табаары, күндү тааһы да, чөмчүүгү да, күндү лүөн таһаһы, хараҥа кыһыл таһаһы, солкону, уот кыһыл таһаһы, араас үтүө сыттаах маһы, слон унуоҕа, күндү мас, боруонса, тимир уонна мрамор онгоһуктары ким да атыыласпат буолуо; ¹³корицаны, фимиамы, мирраны итиэннэ лааданы, арыгыны, олива арыгытын, үчүгэй бурдугу, сэлиэһинэйи, оҕуһу уонна барааны, сылгыны уонна колесницаны, кулуту, атыннык эттэххэ, тыыннаах дууһаны ким да аны ылыа суоҕа. ¹⁴«Дууһан туохха таласпыта барыта мэлийдэ, баайын-дуолун, килбэҥнэс киэбин көстө сүттэ – аны хаһан да ону эргитиэн суоҕа!»

¹⁵ Ити баайынан эргинэн байбыт эргиэмсиктэр, киниттэн байбыт атыыһыттар кини сордоноро бэрдиттэн куттанан, тэйиччи туран ытаһан-сонгоһон айманан ¹⁶ этиэхтэрэ: «Оо, сор-мунг, сор-мунг да буолар эбит эйиэхэ, улуу куорат! Күндү лүөнү, хараҥа кыһыл, умайар уот кыһыл таҥаһы кэтэринг, кыһыл көмүһүнэн, күндү таастарынан, чөмчүүгүнэн симэнэринг. ¹⁷ Ол бэйэлээх баай барыта чаас иһигэр күдэнгэ көттөбө!»

Бары хаппытааннар, муоранан айаннааччылар, мотуруостар уонна муора суолунан сылдыар эргиэмсиктэр — бары тэйиччи туран ¹⁸ кини умайар уотун буруотун көрө-көрө: «Хайа куорат бу улуу куоракка тэннэһиэ баарай!» — диэн айманаллара; ¹⁹ төбөлөрүгэр күлү куттан баран энэлийэ-энэлийэ, марылааччы ытыы-ытыы үөгүлэхэллэрэ: «Оо, сор-мунг, сор-мунг да буолар эбит эйиэхэ, улуу куорат! Муораҕа хараабыллаах эрэ барыта эн баайгынан эргинэн байбыта! Ол бэйэн биир чаас иһигэр кураа-нахтаннын!»

²⁰ Үөр-көт, мэнгэ Халлаан, үөрүҥ-көтүҥ, сибэтиэй Апостоллар уонна пророктар! Эһигини утары онгорбут бары буруйун иһин кини Таҥара дьүүлүгэр турда.

²¹ Онтон биир күүстээх Аанһал сүүнэ улахан суоруна моһуоннаах тааһы ылан муораҕа элитэн баран эппитэ: «Улуу куорат Вавилон субу курдук бүтэһиктээхтик — күөрэйбэттии сууларыллаҕа! ²² Аны эйиэхэ арфа да, ханнык да музыка, свирель, турба дорҕооно иһилиэ суоҕа; аны эйиэхэ уран тарбахтаах мэлийиэҕэ, илии үлэтин идэтэ сүтүөҕэ, бурдук тардар тыас иһилиэ суоҕа; ²³ Аны эйиэхэ сибэтиинньик сырдыга сандаарыа суоҕа; күтүөт да, сүктэр кыыс да сангата иһилиэ суоҕа. Ол тоҕо оннугуй диэтэххинэ, эн эргиэмсиктэринг аан дойду улуу сололоохторо буолбуттара, норуот эрэ барыта эн алыпкар албыннатан муммута. ²⁴ Пророктар уонна сибэтиэйдэр хааннарыгар, сир үрдүгэр өлөрүллүбүт дьон хааныгар барытыгар — бу куорат буруйдаах».

19 Бу кэнниттэн халлаанга үтүмэн үгүс киһи сангатын санатар ньиргиэрдээх санга дуораана иһилибитэ: «Аллилуйя! Таҥарабыт биһигини быһаата! Кини албан ааттаах, сүҥкэн күүстээх! ² Дьүүлүүр дьүүлэ дьинг сөптөөх, кырдыктаах: содурунан сир үрдүн сатарыппыт улуу содур дьахтары дьүүлээтэ, кулуттарын хаанын иэстэстэ!»

³Иккистээн эмиэ: «Аллилуйя! Содур дьахтар умайбыт уотун буруота үйэлэр тухары өрө устар!» – диэбиттэрэ.

⁴Онуоха сүүрбэ ордугуна түөрт ытык кырдыаҕас уонна түөрт харамай сөһүргэстии түһэн: «Аминь! Аллилуйя!» – дии-дии, бүрүстүөлүгэр олорор Тангараҕа сүгүрүйбүттэрэ.

Агнец уонна Сүктэр Кыыс малааһыннара

⁵Бүрүстүөлтэн: «Тангарабытын кулуттара бука бары – Киниттэн толлооччулар, кыра да, улуу да барыта – айхаллаан!» – диир саҥа дуораһыйбыта.

⁶Онуоха дохсун уу тыаһыгар, күүстээх этинг ньиргиэригэр хоолоонноох үтүмэн үгүс киһини санатар сананы истибитим: «Аллилуйя! Айыы Тойон Тангара*, Барытын Тутан Олорооччу салайар кэмэ кэллэ! ⁷Үөрүөбүг-көтүөбүг, өрөгөйдүөбүг, Киниэхэ уруй-айхал этиэбин! Агнец уруу күнэ үүннэ, кэргэнэ бэлэм буолла. ⁸Сүктэр кыыс кэтэригэр ып-ыраас, сып-сырдык күндү лүөн таҥас бэрилиннэ». (Күндү лүөн таҥас – сибэтиэйдэр кырдыктаах быһыылара.)

⁹Онтон Аанһал миэхэ: «Сурун: Агнец уруутун малааһыныгар ынгырыллыбыттар – алгыстаахтар!» – диэбитэ. Итиэннэ өссө эппитэ: «Бу – Тангара дьинг кырдыктаах тыла». ¹⁰Сүгүрүйээрибин атаҕар бокулуоннуу түспүппэр: «Кэбис, итинник гыныма, – диэбитэ. – Мин эмиэ эйигин да, Иисуһу кэрэһиттиир бырааттаргын да кытта бииргэ сулууспалыбын. Иисуһу кэрэһиттээһин – Тангара этэрин дьонго биллэриин тыына, онон Тангараҕа сүгүрүй».

Үүт маҥан аттаағы көрүү

¹¹Онтон мин халлаан арыллыбытын көрбүтүм, арай көрдөхпүнэ, онно үүт маҥан ат турара. Аты миинэн Олорооччу «Эрэллээх уонна Дьиннээх» диэн ааттааҕа. Кини кырдыктаахтык дьүүллүүр, кырдык күүһүнэн кыргыһар. ¹²Хараҕа уот төлөнүн курдук, төбөтүгэр элбэх мэнньиэстээх; аата-суола Киниэхэ сурулла сылдьар да, ол ааты Бэйэтиттэн ураты атын ким да билбэт. ¹³Таҥна сылдьар таҥаһа хаан буолбут. Кини аата – «Тангара Тыла». ¹⁴Кэнниттэн ып-ыраас, мап-маҥан күндү лүөн таҥастаах,

* 19:6 *Тангара* – сорох быллыргы гректии илиинэн суруйууга «Тангарабыт».

үрүн аттаах мэнгэ халлаан сэриилэрэ иһэллэрэ. ¹⁵ Аты миинэн Олорооччу уоһугар норуоттары кыргыахтаах сытыы батастааба. Кини норуоттары тимир торуосканан салайыаба; Кини винограда илдьи тэпсэн, Таңара, Барытын Тутан Олорооччу, уорун-кылынын уохтаах утабын ыган таһаарар. ¹⁶ Таңаһыгар да, өттүгэр да «Ыраахтаабылар Ыраахтаабылара, Тойоттор Тойонноро» диэн аат сурулла сылдыар.

¹⁷ Онтон көрбүтүм, арай биир Аанһал күнгэ үктэнэн турара; кини халлаан хаба ортотунан көтөн иһэр көтөрдөргө ньиргиздээх куолаһынан: «Кэлин, – диэн хаһытаабыта, – Таңара тэрийэр улуукан дьоро малааһыныгар мунһустун, ¹⁸ ыраахтаабылар, кыахтаахтар-күүстээхтэр, сэрии тойотторун, сылгылар, хаһаанһыта эрэ бу сылгылары миинэ сылдыбыт дьон өлүктэрин, туох баар көңүл да, кулут да, кыра да, улуу да дьон өлүктэрин тонсуйан сиэн!»

¹⁹ Көрбүтүм – били кыылы кытта сир ыраахтаабылара сэриилэрин мунһан, аты миинэн Олорооччуну уонна Кини сэриилэрин утары кыргыһаары мустубуттар этэ. ²⁰ Онтон кыыл билиэн түбэспитэ, кинини кытта бииргэ сылдыбыт, араас дьиктини көрдөрөн кыыл бэлиэтин ылыммыттары уонна кини мөссүөнүгэр сүгүрүйээччилэри албыннаабыт сымыйа пророк эмиэ тутуллубута. Иккиэннэрин сиэрэнэн уһуура турар уот байдалга тыыннаахтыы бырахпыттара. ²¹ Атытара аты миинэн Олорооччу уоһугар баар батастан өлбүттэрэ; собулба аһылыктаах көтөр бийин ууһа кинилэр өлүктэрин тото-хана сиэбитэ.

Тыһыынча сыл

20 Онтон көрбүтүм – түгэбэ биллибэт анхай күлүүһүн тылын кытта улахан сыабы туппут Аанһал халлаантан түһэн иһэрэ. ² Аанһал садаба моҕойу, адьарай уонна сатана буолар былыргы эриэн үөнү тутан ылан, биир тыһыынча сылга сыаптаан ³ түгэбэ биллибэт анхайга бырахпыта; биир тыһыынча сыл бараныар диэри, норуоттары албыннаабатын диэн, үрдүнэн хам бэчээттээн кэбиспитэ. Ол кэмэ аастабына, моҕой кылгас кэмгэ босхолоно сылдыахтаах.

⁴ Онтон мин бүрүстүөллэр туралларын көрбүтүм, ол бүрүстүөллэргэ олорооччуларга дьүүлүүр былаас бэриллит этэ.

Итиэннэ Иисуһу уонна Тангара тылын туоһулаабыттарын иһин, моонньоох бастара быһыллыбыт дьон дууһаларын көрбүтүм. Бу кыылга да, кини мөссүөнүгэр да сүгүрүйбэтэх, сүүстэригэр да, илиилэригэр да кыыл бэлиэтин уурдарбатах дьон этилэр. Кинилэр олоххо төннөн кэлэн, тыһыынча сыл устата Христостуун ыраахтааҕылаабыттара; ⁵оттон атын өлбүт дьон, тыһыынча сыл бараныар диэри, тилиннэриллибэтэхтэрэ. Бу – маннайгы тилли. ⁶Алгыстаах сибэтиэй дьон бу маннайгы тиллиигэ тиллэллэр. Иккистээн өлөр куттал кинилэргэ суоһаабат: кинилэр Тангара уонна Христос үлэһиттэрэ буоланнар, Кинини кытта бииргэ тыһыынча сыл устата ыраахтааҕылаахтара.

Сатана кыайтарыта

⁷Онтон, тыһыынча сыл аастаҕына, сатана хаайытыттан босхолонон тахсан, сир түөрт муннугар баар Гог уонна Магог норуоттары, албыннаан-түөкэйдээн кыргыһыга хомуйуоҕа; бу норуоттар ахсааннара муора кумаҕын курдук аата-ахса биллибэт. ⁸Кинилэр сир киэнг изэнин биир гына ылан, сибэтийдэр олорор сирдэрин, Тангара тапталлаах куоратын, төгүрүйбүттэрэ; ⁹ол гынан баран халлаантан Тангараттан* уот түһэн бэйэлэрин имири сотон ааспыта. ¹⁰Оттон кинилэри албынныы сылдыбыт адьарайы тутан ылан, кыыл уонна сымыһа пророк ыраахтылыбыт умайа турар сиэрэлээх күөлүгэр элиппиттэрэ. Кинилэр үйэлэр тухары түүннэри-күннэри быыстала суох муну-сору көрүүхтэрэ.

Үрүн бүрүстүөл Дьүүлэ

¹¹Онтон мин сүдү бэйэлээх үрүн бүрүстүөлү уонна ол бүрүстүөлгэ Олороочуну көрбүтүм; сир-халлаан Кини ньууруттан куотан, аны хаһан да эргийбэттии симэлийэ сүппүтэ. ¹²Көрбүтүм, өлбүттэр – улуу да, кыра да барыта – Тангара иннигэр тураллара, иннилэригэр кинигэлэр тэлэччи арыллыбыттар этэ. Өссө биир кинигэни, Олох Кинигэтин, арийбыттара, онон өлбүттэр кинигэлэргэ хайдах суруллубутунан, тугу онорбуттарынан көрөн дьүүлэммиттэрэ. ¹³Муора бэйэтин түгэбиттэн өлбүттэрин

---

* 20:9 *Тангараттан* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыл суох.

таһаарбыта, өлүү уонна аад эмиэ өлбүттэрин биэрбиттэрэ; хас биирдии киһи тугу онорбутунан көрөн дьүүллэммитэ; ¹⁴өлүү уонна аад иккиэн уот байдалга бырабыллыбыттара. Бу уот байдал – иккис өлүү. ¹⁵Олох Кинигэтигэр суруллубатах киһи барыта умайа турар байдалга бырабыллыбыта.

Саҥа сир-халлаан

21 Онтон мин саҥа халлааны, саҥа сири көрбүтүм. Урукку сир-халлаан симэлийэ сүппүтэ, муора эмиэ аны суоҕа. ²Мин, Иоанн, Сибэтиэй Куораты – сүктэр кыыс аналааҕар симэммитин курдук бары силигэ ситэн мэнгэ халлаантан, Тангараттан түһэн иһэр саҥа Иерусалимы – көрбүтүм. ³Онтон халлаантан сүнкэн улахан саҥа дуораһыйарын истибитим: «Көр бу, Тангара олоҕо аны киһи аймаҕы кытта бииргэ буолуоҕа. Кини дьону кытта бииргэ олоруоҕа, кинилэр эмиэ Тангара норуота буолуохтара. Кини Бэйэтинэн дьону кытта сылдьан, кинилэр Тангаралара буолуоҕа; ⁴харахтарын уутун хас биирдии таммабын сотуоҕа, өлүү-сүтүү диэн аны суох буолуоҕа; энэлгэн, ытабыл-сонобул, ыарыы эмиэ сүтүөҕэ. Урукку барыта ааста».

⁵Бүрүстүөлгэ Олорооччу: «Көр бу, барыта саҥаны айабын!» – диэбитэ. Онтон миэхэ эппитэ: «Сурун, бу дьин кырдыктаах, эрэбил тыл». ⁶Кини миэхэ өссө манныгы эппитэ: «Барыта туолла! Мин Альфабын уонна Омегабын, Төрүппүн уонна Бүтэр Уһукпун. Утаппыкка өлбөт мэнгэ уутун дьүүктэтиттэн босхо иһэрдиэм; ⁷кыайааччы итини барытын ылыа, Мин кини Тангарата буолуом, кини Мин уолум буолуо. ⁸Оттон куттамсахтар, итэҕэлэ суохтар, сидьингэр, өлөрүөхсүттэр, содурдар, абынан-хомуһунунан дьарыгырааччылар, эмэгэксэ сүгүрүйээччилэр уонна бары сымыйаччылар аналлара – сиэрэлээх уот байдалга түһүү. Ити иккиһин, бүтэһиктээхтик, өлүү буолар».

Саҥа Иерусалим

⁹Тиһэх сэттэ иэдээн толору кутуллубут сэттэ кытахтаах сэттэ Аанньаллартан биирдэстэрэ миэхэ кэлэн: «Кэл, эйиэхэ сүктэр кыыһы – Агнец кэргэнин көрдөрүөм», – диэбитэ. ¹⁰Тыын миэхэ сайбытыгар Аанньал миигин сүдү үрдүк хайаҕа таһааран халлаантан, Тангараттан түһэн иһэр улуу куораты, сибэтиэй Иерусалимы, көрдөрбүтэ. ¹¹Ол куорат Тангара килбиэннээх сырдыгынан

сыдыайар сардангата күндүттэн күндү таастыы, курустаал курдук ыраас яспистыы, күлүмнүүрэ. ¹² Куорат сүүнэ улахан үрдүк истиэнэлээбэ, уон икки халҕан ааннааба, ол ааннарын аайы биирдии Аанньал турара. Халҕаннарга Израиль уолатгарын уон икки аҕатын ууһун аата суруллубут этэ. ¹³ Илин диэки үс халҕан аан баара, хоту үс, собуруу үс, арбаа эмиэ үс халҕан аан баара. ¹⁴ Истиэнэтэ уон икки акылаат үрдүгэр тутуллубут этэ, хас биирдии акылаакка Агнец уон икки Апостолларын ааттара суруллан турара.

¹⁵ Миигин кытта кэпсэппит Аанньал куораты, куорат халҕаннарын, истиэнэлэрин кэмниир кыһыл көмүс ураҕастааба. ¹⁶ Куорат түөрт муннук быһыылааба, устата туоратыгар тэн этэ. Аанньал куораты ураҕаһынан кэмнээбитэ уон икки тыһыынча стадия буолбута; устата, туората уонна үрдүгэ тэн этэ. ¹⁷ Истиэнэтин кэмнээбитэ сүүс түөрт уон түөрт тоңолох буолбута, Аанньал кээмэйин кэрингэ син биир дьон кээмэйин курдуга. ¹⁸ Яспис истиэнэлээх куорат атына барыта дьэнкир өстүөкүлэ курдук ып-ыраас кутуу кыһыл көмүс этэ. ¹⁹ Куорат истиэнэтин акылаата араас күндү таас кииргэтиилээбэ: бастакы акылаат – яспис, иккис – сапфир, үһүс – халцедон, төрдүс – изумруд, ²⁰ бэһис – сардоникс, алтыс – сердолик, сэттис – хризолит, ахсыс – берилл, тохсус – топаз, онус – хризопраз, уон биирис – бирюза, уон иккис – аметист. ²¹ Оттон уон икки халҕана уон икки чөмчүүк этэ: хас биирдии халҕан – биирдии чөмчүүк. Уулуссата – дьэп-дьэнкир өстүөкүлэ курдук ыраас кыһыл көмүс.

²² Куоракка Тангара Дьыэтэ – Храм баарын көрбөтөбүм: Барытын Тутан Олорооччу Айыы Тойон Тангара уонна Агнец Бэйэлэринэн куорат Храма буолаллар. ²³ Тангара килбиэннээх сырдыга сыдыайар буолан куорат күн да, ый да сырдатарыгар наадыбат; куорат сыдыайар сырдыга – Агнец. ²⁴ Быһаммыт норуоттар бу куорат сырдыгар сылдыяхтара, сир ыраахтаабылара онно бэйэлэрин албан ааттарын, чиэстэрин илдьэ киириэхтэрэ. ²⁵ Халҕан ааннар күнүһүн хатаммакка туруохтара, түүн диэн суох буолуоҕа. ²⁶ Куоракка норуоттар албан ааттара, чиэстэрэ киллэриллибэ. ²⁷ Туох да кирдээх, ким да сидьин, албыны-көлдүбүнү тутуспут онно киириэ суоҕа, арай Агнецка баар Олох Кинигэтигэр ааттара суруллубут эрэ дьон киириэхтэрэ.

22 Аанньал миэхэ Танара уонна Агнец бүрүстүөлүн анныт-тан сүүрүгүрдэ сытар, курустаал курдук сып-сырдык, ыпыраас өлбөт мэнэ уутун өрүһүн көрдөрбүтэ. ² Куорат уулуссатын ортотугар уонна өрүс уңуор-мангаар өттүгэр сылга уон икки төгүл, хас ый айы ас кутар олох аал луук маһа үүнэн турара; мас сэбирдэбэ норуоттары үтүөрдэр аналлааба. ³ Куоракка аны кыраммыт диэн туох даҕаны суох буолуоҕа; онно Танара уонна Агнец бүрүстүөлэ туруоҕа, итиэннэ Танара кулутгара Киниэхэ сулууспалыахтара. ⁴ Кинилэр Танара сирэйин көрүөхтэрэ, Танара аата сүүстэригэр суруллан сылдыаҕа. ⁵ Түүн диэн онно суох буолуо, Айыы Тойон Танара кинилэри сырдатар буолан ханнык да уокка, күн уотугар да наадыһахтара суоҕа. Кинилэр үйэлэр тухары ыраахтааҕылаан олоруохтара.

Христос кэлиитэ

⁶ Аанньал миэхэ эппитэ: «Бу сөптөөх, дынг кырдыктаах тыл; сибэтиэй пророктар Айыы Тойон Танаралара сотору кэминэн туох буолуохтааҕын кулуттарыгар көрдөрөөрү, Аанньалын ытта».

⁷ «Көр бу, Мин сотору кэлиэм: ким бу инникини төлкөлүүр кинигэ тылын тутуһар, ол алгыстаах!»

⁸ Мин, Иоанн, маны барытын илэ бэйэбинэн көрбүт-истибит киһи буолабын. Барытын көрөн, ситэри истэн баран ону көрдөрбүт Аанньалга сүгүрүйээрибин, атаҕар бокулуоннуу түспүтүм. ⁹ «Кэбис, итинник гыныма, — диэбитэ кини. — Мин эйигин, эн пророк бырааттаргын уонна бу кинигэ тылын тутуһааччылары кытта бииргэ Танараҕа сулууспалыыбын, Танараҕа сүгүрүй!»

¹⁰ Итиэннэ эппитэ: «Бу кинигэ билиннини да, кэнэбэһи да төлкөлүүр тылын хам бэчээттээн кэбиһимэ. Болдьохтоох кэм чугаһаата. ¹¹ Аньыылаах өссө да аньыыны онгоро түстүн, кирдээх өссө киртийдин, кырдыксыт кырдыгы онгоро түстүн, сибэтиэй өссө ырааһырдын».

«¹² Көр бу, Мин сотору кэлиэм! Хас биирдиигэ тугу онорбутунан көрөн биэрэрдии, төлөбүрбүн илдэ кэлиэм. ¹³ Мин Альфа уонна Омега, Төрүт уонна Бүтэр Уһук, Бастакы итиэннэ Тиһэх буолабын».

АРЫЛЛЫЫ 22

---

¹⁴ Кини кэриэстэрин тутуһааччылар* алгыстаахтар. Кинилэр олох аал луук маһыттан амсайар бырааптаахтар, куорат аанынан киирэр кыахтаахтар. ¹⁵ Оттон ыттар, абынан-хомуһунунан дыарыгырааччылар, содурдар, өлөрүөхсүттэр, эмэгэксэ сүгүрү-йээччилэр уонна сымыйаны таптааччылар, сымыйаны онгорооччулар – олох бары куорат тас өттүгэр хаалыахтара.

¹⁶ «Мин, Иисус, бу туһунан эһиэхэ сэттэ церковка туоһулаттара Аанһалбын ыттым. Мин Давид силиһинэбин, сарсыардаангы сырдык сулуспун».

¹⁷ Тыын уонна Сүктэр Кыыс иккиэн: «Кэл!» – диэн ыныраллар. Истибит эрэ барыта: «Кэл!» – диэн ынырыахтын. Утаппыт кэлиэхтин, иһиэн баҕалаах кэлэн, өлбөт мэнэ уутун босхобулаахтын!

¹⁸ Мин бу билингини да, кэнэҕэһи да төлкөлүүр кинигэ тылын истээччини сэрэтэбин: ким эрэ бу тылга тугу эмэ эптэҕинэ, Танара ол кинини бу кинигэҕэ этиллибит иэдээннэ тиксэриэҕэ; ¹⁹ оттон ким эмэ бу кинигэ билингини да, кэнэҕэһи да төлкөлүүр тылыттан тугу эмэ көбүрэттэҕинэ, Танара кинини бу кинигэҕэ этиллибит Олох Кинигэтигэр суруллар, сибэтиэй куоракка киирэр аналлыттан матарыаҕа.

²⁰ Бу маны Кэрэһиттээччи этэр: «Дьын чахчы, Мин сотору кэлиэм!»

Аминь, оо, кэл, Айыы Тойон Иисус!

²¹ Айыы Тойоммут Иисус Христос** илгэлээх үтүөтэ барыгытын кытта энгээрдэһиэхтин. Аминь.

---

* 22:14 *Кини кэриэстэрин тутуһааччылар* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «танастарын сууна сылдыааччылар».

** 22:21 *Айыы Тойоммут Иисус Христос* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «Айыы Тойон Иисус», «Иисус Христос»; *барыгытын кытта* – «барыбытын кытта», «сибэтиэйдэри кытта» эбэтэр «Кини бары сибэтиэйдэрин кытта».